

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiuni.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

ÎNVIEREA.

Învierea Mântuitorului, pe care biserică noastră o prăznuiește acum, este temelia credinței creștine: ea dovedește divinitatea lui Isus Christos, și prin urmare originea dumnezească a înseși religiei noastre. Ca într'un punct cardinal, în acest punct convin aproape toate confesiunile creștine, câte s'au format în decursul alor 19 veacuri. Și-s multe la număr confesiunile creștine! Cele-ce nu convin nici asupra acestui punct poartă în sine înseși simburile disoluțiunii și al perirei.

În decursul timpului sfătoșenia minții omenești, ambițiunea și egoismul, ura în vechiță, ce se transplantează prin un fatal atavism, din neam în neam, ura unei rase față de cealaltă, cu un cuvânt patimile omenești au făcut, ca învățăturile Mântuitorului dumnezeesc să iee atâtea forme deosebite, să se manifeste în atâtea *confesiuni*, toate cu pretenția adevărului original și unic adevărat.

Ori-cât de deosebite aceste confesiuni, eată totuși ele convin măcar în unele puncte cardinale, cari formează *temelia vieții lor*.

N'am amintit acest fapt, din care se ivește de sine o serie întreagă de idei, decât pentru a stabili o analogie.

În lumea noastră politică, avem și noi Români din Ungaria și Transilvania o *confesiune*, avem și noi o lege și o organizațiune: este *programul național* și *partidul* întemeiat pe acest program.

Astăzi partidul național pare ca și îngropat. Puterea statului l-a îngropat. L-a prins, l-a chinuit, l-a răstignit, l-a omorât. Așa cred ei, reprezentanții puterii. Nici cu atâtea nu s'au îndestulit, ci l-au și înmormântat, în sicriu greu de piatră l-au băgat, l-au sigilat cu ordine de oprire și au pus păzitori înarmați în jurul lui, nu cumva să-l fure cineva, și să zică că a *înviat*, și ca nu cumva a doua greșală să fie mai rea ca cea dintâi.

Așa cred ei, reprezentanții puterii brute a statului, că partidul național e mort și îngropat; să tem însă că va *învia*.

Ei au motiv să se teamă. Pentru-că îngropat de ar fi el ar *învia*. Rupt din inima poporului românesc, scos din sufletul lui, sufletul partidului național *trăiește* și va *trăi*, cât există popor românesc pe aceste plaiuri. De aceea chiar mort, chiar îngropat de ar fi, el ar *învia*! Căci mort și îngropat poate fi *trupul*, nu însă *sufletul*. Sufletul trăiește, viu și dornic de viață, viu și sburdalnic de luptă, și el va lăsa eărăși trup, când timpul a sosit.

De aceea chiar mort, chiar îngropat de ar fi partidul național, el ar *învia*. Dar' el nu e mort, ci cel mult amorțit; el nu e îngropat, decât cel mult în hărtia ordinelor ministeriale și în nămolul miseriilor noastre proprii, între patimile mici și vederile strimte ale Românilor înșiși.

Tocmai de aceea e amorțit acest partid. L'au amorțit ordinele guvernului, cari îl încătușează, și l'au amorțit nenorocirile interne provocate între noi de miserie personale, de intrigi meschine, de patimi mari și de vederi strimte.

Amorțirea se explică deci; ea a trebuit se urmeze. După o lungă sbuciumare și încordare grea fără rezultate dorite, a urmat o nemulțumire amestecată cu amarul suferințelor grele, s'au adaus apoi miseriile omenești, de cari noi avem, în fruntea lucrurilor, mai multe decât alte popoare, au urmat lovirile dușmane din afară și slăbiciunile intrigante dela frați, dinlăuntru și în fine a *trebuit* să amurtească cauza, partidul întreg.

A trebuit; dar' oare mai *trebuie* și pe viitor? Oare să mai *țină* această amorțală? Nu! — Ea va dispăre și dela sine, de sigur. Procesul natural pornit în sinul poporului, sucul cel bun produs de spiritul timpului, operează sigur și fără întrerupere. Resultatul acestui proces va

delațura desigur amorțea, dar' poate mai târziu.

Noi putem face, ca acest timp să nu întârzie mult; noi putem accelera sosirea *învierii* dorite.

Am *putut*, dacă ne-am da seamă de însemnătatea programului și a partidului național; am *putut* dacă ne-am deschide ochii mai bine, am privi mai departe în lung și lat; am *putut* dacă acum, când răsăritu roșu de flăcări și de sânge, ne-am da seamă de soarta neamului românesc; am *putut* dacă am înăduși patimile personale și de clică, dacă ne-am însuși vederi mai largi, și ne-am *ținut* odată, în fine, strict de principiile hotărâte.

Durere, astăzi însă pare că mai toți fruntașii neamului românesc sufer de orbul găinei. Pare că trecem printr'un proces de regenerare, căruia îi premerge un restimp de ceață și besnă.

Dar' să rămânem numai la noi acasă.

Avem un program, un partid. Toți Români sunt aderenții programului și membrii partidului. Cei ce nu se declară de atari, chiar și ei sunt aderenți ai acestora. Pentru-că de fapt nu au program ori partid organizat aparte. Și de ce se nu fie aderenții programului și partidului național? În esența sa programul nostru nu e decât minimalul pretensiunilor, ce cu dreptul am *putut* face. El nu e un program revoluționar. Din contră cere prea puțin; și cere mai tot lucruri cari după lege ar fi să fie de sine înțelese. În esența sa programul nostru nu cere decât validitatea limbii naționale, a drepturilor firești naționale și apărarea instituțiilor naționale, școli și biserici, ca baze ale dezvoltării firești a vieții naționale. Unicul punct mai marcant este *autonomia Transilvaniei*, care este minimala garanță pentru siguranța realizării în parte, a celorlalte puncte.

Astfel e foarte firesc lucrul, dacă *toți* Români, cari *țin* să trăiască, ei și neam de neam lor, ca români în această țeară, se alipesc de programul și partidul național. Cu toate acestea ce vedem? O parte dintre Români, o parte din fruntașii poporului nostru, mai ales elementul superior din clerul nostru, e străin de programul și partidul național; ba unii, i-se declară pe față de contrari. Aparițiunea aceasta, legată de persoane singuratic, cari de fapt sunt dependente de guvern sau nu sunt libere de tot, în urma intereselor ce au sau vor se aibă, este în sine de puțină importanță. Efect al unor persoane, ea poate să se schimbe în alta contrarie, îndată ce vom avea în locul lor persoane cu adevărat mari la suflet, caractere firme, și minți geniale, cum am mai avut.

Mai importantă și mai tristă e aparițiunea în înșuși sinul partidului. Aci, între chiar membrii declarați ai partidului, vedem grupuri, formate pe diferite teme. Ele n'au program separat și totuși stau la o parte, sau iau poziție contrară. Grupuri de acestea am avut și în trecut; astăzi însă ele sau înmulțit, și ori-cât de gravă este situația partidului ele persistă a sta în cadrele lor strimte, ce și-au format în sinul marelui cadru al partidului. Ce vreau aceste grupuri? Nici ele nu știu. Unora nu le place una, altora alta. În negațiune toate au câte ceva; pe teren pozitiv toate sunt impotente, nepăsătoare, retruse. Bazele lor reale sunt sau de ordine personală, sau preocupățiuni nemotivate, sau păreri greșite, sau vederi strimte. Ar trebui să scriem 10—20 articoli, pentru ca să ilustrăm din acest punct situația noastră internă.

Dar' credem a sosit timpul ca răul acesta se înceteze. Trebuie să ne ridicăm din atmosfera ucigătoare a micilor miserii și a strimtelor vederi.

În lupta confesiunilor religioase fanatismul a fost în totdeauna mai puternic, și în politică. Acolo considerațiunile strimte au fost în totdeauna mai acasă.

Și totuși astăzi ar trebui să luăm exemplul dela confesiuni.

Ori-cât de mari sunt deosebirile între confesiunile cele multe, când e vorba de a-și apăra baza vieții lor, ele convin

și luptă împreună. În timpul din urmă am văzut strălucite pilde de acest fel.

La 1893, cu ocașiunea expozițiunii universale din *Chicago*, s'a întrunit acolo un *parlament al tuturor religiunilor din lume*, și în cea mai bună armonie și ordine au discutat și organizat lupta în contra necredinței.

În Anglia, în zilele din urmă, episcopii anglicani și cei catolici au lucrat mână în mână pentru a readuce școalele confesionale.

În Austria câte elemente eterogene n'au luptat împreună contra semitismului. Ungurii chiar ce exemple de solidaritate nu ne-au dat, când e vorba de interes național unguresc, când e vorba să ne bată pe noi.

Și noi, Români, membrii aceluiași partid, aderenții aceluiași program se nu ne putem ridica la atâtea înălțime, încât să ne vedem basa comună și să ne întrunim pentru a lupta împreună pentru ea?

Nu se poate! Ar trebui să desperăm de viitorul nostru.

Din contră, noi sperăm, că era patimilor mari, a vederilor strimte și a intrigilor josnice, se va trece cât mai curând. Oamenii nostri *toți* trebuie să-și dea seamă, să caute în giur de sine și să se hotărască *toți* a lucra împreună, pentru-ca ziua *învierii* din amorțea, ziua *învierii* partidului național român să sosească cât mai curând.

Christos a înviat!

Sibiu, 24 Aprilie n.

Dela curtea română. Cu toată ferebrea din Orient suveranii Români au plecat la Abbezia. Călătoria aceasta e privită ca dovadă, că România nu e îngrijată de evenimintele din Balcani.

M. L. se vor reîntoarce la 5 Mai, prin Viena.

Procesul „Tribunei“. După informațiunile ce avem, de fapt un nou proces de presă este pornit contra *Tribunei*. Articolul incriminat, cu provocarea la §-ul 175 din codul penal, este cel din nr. 244 al „Tribunei“ din an. tr. intitulat „*Mehadica*“. În acest articol este apreciat procesul făcut Românilor bătuți cu ocazia măcelului sângeros.

Astăzi era să fie în acest proces ascultarea la judele instructor, dar' s'a amînat din cauza că redactorul nostru responsabil, dl *Păcănt*, lipsește din Sibiu, pe câteva zile, de feriile Paștilor.

Ginerele lui Bánffy. Foia oficioasă publică denumirea noului comite-suprem al Saborului. Este denumit baronul *Feilitzsch Berthold*, fost protonotar în comitatul Torontalului.

Denumirea acestui om tânăr a făcut surprindere. „*Hazánk*“ zice: din biografia noului comite știm numai atâtea, că e ginerele baronului Bánffy... — Ei bine, dar' nici *atâtea* nu vi-e destul, în era lui Bánffy?

Falsitatea parlamentarismului Cu ocașiunea ultimelor alegeri s'a putut constata, că partidul lui Kossuth este în alianță cu Bánffy. S'a accentuat aceasta din mai multe părți, dar' corifeii ambelor partide au negat, că ar fi vre-o legătură între ei. Prim-ministrul Bánffy a ținut să declare același lucru în dietă.

Și cu toate acestea acum ese la iveală, că partidul lui Kossuth numai *pro formă*, de ochii lumii e opozițional, dar' în realitate el stă în intimă alianță cu liberalii dela putere. Aceasta s'a constatat la alegerea de deputat dietal în *Szigetvár*, s'evîrșit acum de curând. Deputatul ales, *Olay Lajos*, e kossuthist, dar' cu toate acestea înainte de alegere a declarat, că *prim-ministrul Bánffy dorește, ca el să fie ales deputat*. Declarațiunea aceasta a făcut-o Olay înaintea protopretorului din *Szigetvár*, ear' la întrebarea ce i-a pus-o în privința aceasta *Egyetértés*, a răspuns evasiv,

zicînd, că el nu se dimita la polemie cu alegătorii sei.

Rămâne adevărată legătura dintre kossuthiști și guvern, și aceasta ne arată până unde a ajuns falsitatea parlamentarismului la noi.

„Tribunei“ — de Paști. Astăzi s'a înmănat administrațiunii noastre un *rescript al comiteiului suprem din Sibiu dat primăriei din loc, că dacă în timp de 24 ore nu se vor plăti cele 300 fl. amendă din ultimul proces, suma se se confiscă din cauziunea ziarului*. Precum se știe *prelensiunea* aceasta a procuraturii este neintemeiată în sentință, de aceea s'a dat recurs contra ei la ministrul de justiție.

Călugăr — deputat. Astăzi va ține camera deputaților din Budapesta prima ședință după feriile de Paști. *Pol. Ért.* anunță, că în această ședință se va înșina un cas de incompatibilitate față cu un deputat călugăr, conform legii. Nu credem, că acest deputat va fi *vicarul Goldiș*. („*Pol. Ért.*“ e foale „liberală!“), dar' și în cazul, că alt călugăr va fi pus în incompatibilitate, mandatul Preacuviosului vicar va atrage asupra sa atențiunea.

De prin Bihor.

Bihorul, granița apuseană a românismului, este terenul unde lupta latentă seculară între elementul românesc și cel maghiar își arată deja efectele sale, triste pentru noi.

Cine se duce din Ardeal prin acele părți, rămâne uimit de răutatea stărilor, ce găsește.

E timpul suprem să atragem atențiunea tuturor Românilor asupra fraților nostri din granița aceasta.

Aci e vorba de a mântui de amorțirea, din care vine moartea, o mare parte de Români, cari sînt ca o iezitură în contra valurilor maghiare de pe Alfeld.

Cunoscînd primejdioasa stare din acele părți, vom face o chestiune de preocupare din Bihor. Deschidem acum o rubrică specială, sub care vom da toate cele referitoare la Bihor. Cerem concursul tuturor oamenilor de bine la această operă de deșteptare a *Bihorului*.

Res Bichorienses.

III.

Oradea-mare, în Aprilie 1897.

Un articol distrus — *Bétrányi* — *Bihoreni* eu nu vă înțeleg! — *Curent nou*.

Motto: Oamenii aceștia nu știu să lucre nimic pentru public. De nu se tem, poate le e rășine să facă ceva; când vorbim despre *Orădani* ne vin în minte intru asemănare cei doi filosofi din dialogul lui Platon care le era rășine a-și spune greseliile părerilor sale. — A. Papu Ilarian: Istoria Românilor din Dacia superioară I.

Împrejurarea, că în tinereie s'a pornit o frământare în contra dragutului de „*laissez faire*“ de pînăci și că a început a umple spiritele tot mai mult un dor de a mai mișca — m'a însuflețit din cale afară mult. Mai mult chiar decât trebuia să mă însuflețesc de acest dor de a mișca, pînă-ce el e un dor numai și până-ce mișcarea și efectele ei nu se văd încă.

În însuflețirea mea am început să scriu un articol, prin care doream să fixez direcția în care e să pornească această mișcare, să indic scopul pentru-ca făcându-se și mai multă lumină și mai mulți să se concentreze în noul curent, și să vină și aceia, cari se ținneau de parte, numai doară pentru-că nu înțelegeau rostul acestor frământări, pentru-că gîndeau că tot lucrul e treaba privată a câtorva și că e pornit totul din motive personale, că nu e decât o campanie în contra cutărui sau cutărui. Doream să spun cum mișcarea noastră a născut din frământările căsărdușului și cum era un lucru ușor de înțeles, deși nu de scuțat, că cei cu căsărdușul s'au ținut de-

parte de mișcarea anticăsărduștilor, cari mai înainte îi atacaseră atât de vehement; cum căsărdușii vișînd că s'ar prepara din nou un atac la adresa lor să fereau de noi; cum căsărdușul s'a dus și acum nu mai e vorbă că e cineva *pro* sau *contra* căsărduș, partidul *archi* și cel *anti-căsărdușist* nu mai au prin urmare raionul de a fi cum au fost, două partide, căci astăzi s'au ales din frământările lor un *curent* și azi e vorbă, de e bine, ori nu, ca să rămânem în Bihor cum am fost și pînă acum, morți de vii, și apoi că numai în urmarea răspunsului ce-l dă la întrebare poate cineva să se socoată în noul curent ori afară de el, ear' nu în urmarea înțetei lui față de căsărduș, deși se pare natural, ca oamenii să răspundă la fel la amândouă întrebările și la aceea că e bun căsărdușul ori ba și la aceea, că trebuie ori nu schimbate împrejurările, cari nasc căsărdușuri și din cari apoi nasc eărăși căsărdușuri.

Articolul îl aveam scris mai de tot, dar' m'întîlneam mai cu unul, mai cu altul și fiecare îmi spunea un lucru nou, fiecare îmi desvăluia momente despre cari nu avusesem știre și apoi o sumedenie de vederi deosebite asupra acestor lucruri. Evenimentele s'îmbulzeau atât de mult; mai vestea că dl procuror (Pop. Aurel) vrea să scrie încă o căsărdușiadă, mai o vizită a d-lui Dr. Dăianu, mai o pertractare criminală ce era să se țină tot în urma căsărdușestilor lucruri, mă făceau de atâtea ori să aștept ca să văd ce se va desvolta și apoi după-ce s'îndesvolta un lucru, să distrug tot de atâtea ori tot ce scriesem mai înainte și să mă pun din nou să scriu. Să te mai miri, că mi-a trecut voea de acest articol și că l'am pus la dosar pentru totdeauna?

După-ce am fost răspuns la întrebarea cine sîntem, credeam acum în însuflețirea mea, că a sosit vremea să mă ocup de întrebarea cine ar *trebuia*, cine ar *putea* să fim și cine *voim* să fim?

Cine am *voi* să fim?? Tineri români conștii de chemarea noastră, totdeauna la postul nostru, punîndune pe o lucrare într-o direcție bine precisată în sfera noastră, de competență. Dar' care e această sferă? Avem noi un teren de activitate națională? Și care e direcția bine precisată?

Cuvîntul nostru nu e încă deplin cristallizat, direcția lui nu e bine precisată, o avem ca pe un vis în gîndirea noastră, dar' nu am înțropat-o încă în o formă hotărâtă. Ce doriam se indic, nu puteam prin urmare, nefiind încă fixat, și articolul meu n'a putut să ajungă să-l sfîrșesc.

Voiu aștepta. Și până atunci voiu urma răspunzînd la întrebarea cine sîntem, cu cine avem de a face?

Despre *tineri* am vorbit; e rîndul bătrînilor.

Ori unde îmi îndrept privirile, cerul nu e fără de negri nori. Când mă gîndesc, că e momentul suprem de a ne arunca *toți* să scoatem pe acest biet popor din întunerecul ce îl înecugîură, ce i-a pîtruns mîntea și e pe cale să-și stîngă inima, că ar trebui *toți* cu un trup și un suflet să ne punem pe lucru. E aproape să mă cuprindă deseperarea văzîndu-ne atât de dismembrați și văzînd că atîta diatre noi, cari și ei ar fi sporit contingentul armatei noastre, sînt perduți cu totul, azi în urma împetritei lor nepăsări nu mai putem să ținem seamă de ei. Și când mă gîndesc că atîta diatre noi, fără de gînduri rele pentru neam de altcum, sînt de atâtea ori nebagători de seamă, pierd de atâtea ori din vedere binele neamului, necumpînîndu-și în de ajuns faptele și urmările ce ele pot avea, nu-și dau seamă de ceea-ce fac.

Când le văd acestea atât de des, se nu mă cuprindă o durere? Când cineva crede în gîndul seu, că în inima sa arde iubirea și poate că el și dorește întru adevăr sporul și binele neamului și apoi când e vorbă cu un fapt ori o neglijință a sa e păgubitoare ori nu pentru neam, el nu se mai gîndește asupra acestei împregiurări, — se nu compătimește aceste suflete simple, lipsite de o conștiință proprie, cari doresc binele și nu știu să-l facă și nu doresc răul și îl fac totuși fără de a-și da seamă despre ceea-ce fac?

Bihoreni! Eată oglinda noastră.

Sînt puțini și isoțai pînă acum aceia, pe cari ti poți socoti de-asupra acestei păture, încolo aceasta e fondul celor mai buni dintre noi, cari încă nu sînt perduți pentru o la-

crare mai intensă întru deșteptarea Bihorului.

Stăm rău; dar' ar fi o lășitate să abandonăm lupta chiar acum, când e mai rău.

Sântem atât de mulți, că de am fi toți într'un gând și într'un dor, porțile iadului nu ne-ar birui și ea nu sântem în stare să facem un lucru cât de mic, pentru-că sântem fiecare de capul nostru și nu ne gândim că împreună câte am pute să facem. Și apoi sântem atâția cari în lupta vieții nu ved, nu aud nimic, numai cinstitele lor persoane să nu aibă vre-o scădere. Apatici față de orice lucru național, sclavi ai intereselor egoistice.

Au ei atâtea note caracteristice... Și nu am minte să-i înțeleg; ved numai că ori-ce s'ar face, ori-ce s'ar porni, ei sau nici nu știu de asta, sau și când știu, au deosebitele lor vederi și motive pentru de a sta la o parte. (Va urma.)

Cronică politică.

Svonuri de crasă. „D. Volksblatt“, din Viena scrie despre o „crasă ministerială“ în Ungaria. S'a vorbit și înaintea cu 2 săptămâni despre aceasta. Lui „P. Napló“ i-se telegrafa deunăzi (poate la comandă), că situația ministrului de finanțe e sângărită. La această știre organul semit-guvernamental observă, că dacă s'ar adevăra, atunci întreg cabinetul s'ar retrage.

„Alkotmány“ comentând aceste svonuri observă, că în tabăra liberală de fapt combinează oamenii asupra cabinetului, care se succedă lui Bánffy. Dar' zice, că mergerea Imperiului la S. Petersburg și evenimentele din Orient vor mai prolonga încă viața nenorocitului cabinet — Bánffy.

În legătură însemnă, că Bánffy a fost distins de Imperiul german cu insigniile ordinului „Vulturul“.

Atentat împotriva regelui italian. O știre de mare senzație s'osește din Roma. Alături după amiază, pe când regele italian Umberto mergea cu trăsura la o întrecere de cai, un mest-sugar numit Pietro Accoritto s'a năpustit cu un cuțit asupra regelui. Regele, cu o prezență de spirit nimitoare, a sărit la o parte și a rămas neatinț. Atentatul a fost imediat deținut de doi grenadieri, cari l'au escortat la poliție, între înjurăturile, ocarile și ghionturile mulțimei indignate. Regelui i-sau făcut ovațiuni grandioase. La poliție atentatul a declarat că foamea l'a împins la atentat, pe care l'a plăcut fără complicități. Atentatul e de 24 ani, născut în Ardena; are o fire exaltată. De două zile trăia fără ocupație și fără locuință, în ceartă cu tatăl său, care locuiește în Roma. Deja cu o zi înainte se lăuda, că va omorî pe un om de înaltă poziție. Pe terenul de întrecere enorma mulțime a primit pe rege cu însușire uriașă. După atentat regele a zis reginei și sutei ce-l înconjură: „Acesta sânt micile neplăceri ale poziției mele“. Seara eterna cetate a fost splendid iluminată. Ambasadele au arborat steaguri. Înaintea palatului s'au repetat ovațiile furtunoase. Regele și regina au multumit emoționați. La palat se înscriu mulțime de oameni, să felicite pe rege. Din numeroase părți ale Italiei și ale străinătății au sosit telegrame de felicitare la adresa regelui. Toate zările condamnă atentatul și preamăresc rara prezență de spirit a regelui. Singur ziarul socialist „Avanti“ laudă pe atentator. Mulțimea infuriată a bombardat cu pietrii redacția acestei foi.

Ziua natală a regelui Carol. Marți, fiind aniversarea nașterii Majestății Sale regale României Carol I, care a împlinit în ziua aceasta 58 de ani, s'a oficiat la Metropolia din București un „Te-Deum“ de către Metropolitul — Primat, în fruntea înaltului cler. Au asistat miniștrii, prefectul județului și al capitalei, primarul, mulți deputați, senatori, generali etc. În curte era așezată o companie de geniu cu drapel și muzică. Întreg orașul a fost pavozat. În zori de zi s'au dat 101 salve de tunuri. A doua-zi regele Carol a plecat împreună cu regina la Abasina. În suită se află doamnele de onoare Mavrogheni și Bengescu, și d-nii I. Kallinder, colonel Priboianu și maior Grakoski, adjutanți regali. Suveranii vor petrece vre-o două săptămâni în străinătate.

REVISTA PRESEI.

Presă română.

„Gazeta Transilvaniei“ (nr. 81) sub titlul „Imperiul se sfârșesc“ scrie despre visita Imperiului german la Viena. Înțînirile imperiaților au acum importanță mai mare, ca ori-când. De se va face alianța celor trei imperii se va preveni o conflagrație generală. Se vor pune astfel nouă pedeci desvoltării firești a lucrurilor din Orient, dar' mersul lor nu se poate opri.

— În nr. 82 („Probleme de pace“) reflectează tot asupra eventualei alianțe a celor trei imperii. Astăzi toate trei imperiile susțin integritatea Turciei, dar' e întebare că Rusia păstra-va și în viitor această atitudine. Dacă da, până când și cu ce preț?

„Dreptatea“ (nr. 79) meditează și ea asupra răboaiului. Oare nu va izbucni din acest răboai conflagrație generală europeană? Sânt presemne — scrie „Dr.“ — cari denotă primejdia. După-ce combinează pe temeiul presemnelor „Dr.“ se crede îndreptățită „a deștepta de pe acum deosebită atențiune a po-

porului român asupra răbelului“. „Credem serie „Dr.“ — că cu privire la „pacea europeană“ pesimismul este mult mai la loc ca optimismul“.

— În nr. 80 sub titlul „Visită împărătească“ scrie, că ambii monarhi vor voi pacea, dar' întrebarea e că posibilă-i ea. Rapoartele diplomației, pe cari se bazează monarhii, sânt false. Se sperăm, că monarhii vor căuta baze mai solide și reale, pe care să zidească pacea. Monarhul nostru merge la Tarul, unde „pe lângă relațiile sociale și de etichetă“, nu începe îndoială „se vor mai atrage doară și alte chestiuni în discuție, cari privesc situațiunea actuală europeană, și la tot cazul menținerea păcii“.

„Ajute-le Dumnezeu — încheie „Dr.“ — ca se izbutească a stinge focul și a pune un temelii durabil și sănătos păcii europene“.

Disciplina în partid.

— La acțiunea din comit. Hunedoarei. — Deva, 21 Aprilie n.

Acțiunea pornită în popor a luat dimensiuni imbecurătoare în comitatul Hunedoarei. Curentul sântos, ca să ne apărăm față chiar și contra unei ordinațiuni ministeriale în vigoare, în cauza celor 180 de mii florini pentru ajutorarea școalelor de stat, a prins adănci rădăcini în popor.

Ministrul a respins recursul înaintat. E primul cas în comitat, ca poporul numai decât să îndrume pe ministru a-și retrage ordinațiunea adusă odată. I-se spune în față încălcarea legii școlare și se protestează contra școalelor de maghiarizare. Poporul vesteștește apoi episcopia gr-cat. cu liturgie maghiară, sare în ajutorul Slavilor „aliați“ și a Românilor expuși deopotrivă maghiarisării, le trimite raze de speranță într'un viitor mai bun celor mai îndepărtați și exprimă „disprețul poporului român conștiu la o viață vecinică națională“, acelor archierei slavi gr-cat, cari 'și-au părăsit turma lor slavă, oferindu-o spre maghiarizare pe altarul maghiarisării.

Moș Herlea par'că s'a coborât din cer eărăși pe pământ, s'și conducă cetele sale brave din Vinerea, Balomir, Șibot ș. a. Sufletul lui acum veghează asupra întinutului seu. Din Vinerea 68 de țărani voinici, în mare parte nepoți de ai lui Herlea, vorbesc energic și românește dlui ministru. Ținutul Orăștiei a fost totdeauna inteligent, avut și patriotic. Despre Deva judece publicul din 2 proteste, jurul încă nu a rămas tocmai înalpi. Din tractul Geogiului ne-au lăsat câțiva de șfială, alții 'și-au făcut datoria. Tractul Iliei și al Dobrei în mare parte dorm, așteaptă să-i trezească păstorii, cari stau pe gânduri, că oare n'am mai pute încă aștepta cu mâinile în sîn? Bradul e clasic. Gimnasiul revărsă lumină și așteaptă pe Mesia din cer să ne scape; până atunci nu „periclitează“ nimic. Zaranul își face altcum în parte datorința națională și de astă-dată.

Ținutul Petroșenilor ne-a pus în nimore. De unde nu sperăm, ne vin glasuri răboinice. Administrația e îngrijată, că și acest ținut s'a molipsit de boala „Daco-românismului“.

Hațegul e oraș de ordine și „cuminte“ Hunedoara — așteaptă încă. Ei cred că și-au făcut datoria. Câte „un“ domn a semnat adevărat protestul înaintat în rândul trecut la ministru. Dacă l'a respins, sigur ministrul poartă vina, nu „noi“, cari prin câte o subscriere ne-am făcut datoria. — Despre jurul Hațegului și Hunedoarei nu știu nimic. Cred, că și ele sânt cuminti — așteaptă să vadă cum scot alții castanele din foc Iei colele s'arată însă semne de viață. În Pui și jur n'aș fi sperat atât spor. Din părțile Zănelui, din jurul Săcărețului nu am de loc știri.

Cele mai multe proteste au intrat și vor intra direct la „Inaltul Ministeriu de interne reg. ung.“ în Budapesta. Bieții protocoliști maghiari ce ne-az vor avea cu ele. Dar' Jeszensky câți soboli va avea de înregistrat. — Să-i dăm de lucru cel puțin.

Înaintarea protestelor la ministeriu va mai dura câte-va săptămâni, precum află. Cu atât mai bine. Numărul protestelor nu-l știu sigur. Apelul 'și-a ajuns însă scopul. E fapt: ordinațiunea ministerială și episcopie gr-cat. maghiară poporul însuși le discută, le desaproabă care mai înscut, care mai tare; curentul ideilor de opoziție energetică națională a prins rădăcini și va lucra, și va crește, precum crește fără șgomot ghiunda în pădure. N'avem decât să-l cultivăm ca să facem școală politică cu poporul, să facem cu el un fel de deprindere de arme pe teren politic, și în 2—3 ani slăbiciunile de azi în de așa vor fi dispărut, încât nu ne vom mai recunoaște.

Dar' cum stăm acum cu disciplina în partid?

Rău, dar' mai bine decât anul trecut. Ministrul ne-a șters pe — hârtie partidul, în fapt el există. Ziarele serioase susțin partidul

în fapt și cultivă disciplina încă pot; altele sbeără în gură mare „disciplină“, „solidaritate națională“, dar' — ce ministrul nu a putut săvârși — dau ghionturi când partidul se validează — în fapt. Alte zăresc înțelepte: zic că lucră la „stringerea rëndurilor din partid“, s'au însă la o parte, când stringerea rëndurilor devine — faptă, spre întărirea forței de acțiune a partidului.

Curentul de înșenătoșare de astă-dată numai valoroasă „Tribuna“ și „Revista Orăștiei“ l'au susținut.

Era, dorită cu sete de toți aderenții sinceri ai partidului național lucrarea comună prielnică, s'a inaugurat. Fie vorba într'un ceas bun!

Nu pot îndestula apreița înunța prevenitoare, corectă a ambelor redacții. Ea este ocazională, adevărat; dar' bunul început odată făcut, conlucrarea frățească și de aci încolo e cu putință și de dorit. Așa bine ti stă „Revistei“ în societatea „Tribunei“. Veni-va cred, timpul, când — aninda-ne în tactica politică și în genere asupra fondului politic, care ne desparte — iarăși vom fi una, mai una, decum am fost!

Îmi bate la ochi, că „Tribuna Poporului“ care are obiceiul a reproduce tot-auna acțiunile „Revistei“, acum nu reproduce apelul nostru, deși e semnat de bărbați normativi ai „Revistei“. În programul „Tribunei Poporului“ „cultivarea alianței naționalităților“ a fost deosebit înțonat. În apelul nostru s'au pune în practică alianța naționalităților prin protestele din sînul poporului român contra episcopiei greco-catolice cu liturgie maghiară spre pierzarea deocamdată a poporului slav (rutean) vecin cu Românii, ca să ne vină apoi rîndul și nouă din două părți, din spre Ungaria și din Ardeal, în Săcuime.

„Și „Tribuna Poporului“ — tace. Să ține de vorba programului seu — vorbă să fie.

Un nou: „punct de orientare“, pentru cu ceasă pe ochi, cari cetesc și nu pricep.

Imediat după aparițiunea apelului nostru în „Tribuna“ aderentul „Tribunei Poporului“ dl Demetrie Comșa a plecat la Orăștie, unde a petrecut în societatea „Revistei“, de aci a plecat la „Tribuna Poporului“ în Arad.

Alt „punct de orientare“. „Gospodi pomil!“.

Mai a lipsit — „Gazeta Transilvaniei“ și „disciplina partidului nostru“ în comitat era perfectă. Acțiunea ar fi succedat și mai bine. Dar' lucrul naibei.

Scrupulii — „Gazetei“, dela cine „provine“ ori nu „pornirea acțiunii“ au nimit-o în de așa, încât veterana noastră a trebuit să cobească. Ca să ne dea sucurs, de dragul causei sfinte, apoi mai târziu după sfârșirea luptei s'și spună, ce are pe inimă, că inițiatorii acțiunii nu sânt „frunțași“, — „Gazetei“.

Dacă tăcea — nu „Gazeta“ avea meritul de a fi stricat ceva.

Stricăciunea dintre noi înșine am s'o veștezec, cu contrarii interni discut de astă-dată. Viitorul luptelor noastre în comitat va profita din această critică obiectivă.

Zizanie și descurajare „Gazeta“ a sēmănat — mai mult decât toate organele puterii publice laolaltă. Iată ce a făcut. Congregația s'a ținut la 30 Martie, Marți. La câteva zile era să apară apelul, fiind recursul și protestele legate de 15 zile termin.

Am rugat pe cei-ce doriau subscrierea apelului, ca să se însinue până la ziua cutare la „Tribuna“ sau „Revista“.

Toate aceste, după o consfătuire cu inteligența din Orăștie. Am intervenit și personal, am scris la câțiva, la al căror sprigin puteam conta. Despre 3 avisuri publice „Gazeta“ — tace. Apelul apare în nr. 69 al „Tribunei“, provăzută cu 13 subscrieri din toate părțile comitatului, unde acțiuni politice sânt posibile. Gazeta tace eărăși 3 zile, după-ce sosise „Tribuna“ la Brașov. Sosește și „Revista Orăștiei“, Sămbătă și aduce 17 subscrieri, mai mult din părțile Petroșenilor unde până cum lipsiau lupte naționale de dai doamne.

Deodată răsună și Gazeta. Un ziar de zi a așteptat numărul de Duminică reslătit în popor. Printre varietăți apare o scurtă notiță, că s'a pornit acțiunea, reproduce numai 13 în loc de 17 subscrieri și ca să ne arete cu degetul, zice: „Vedem așadar, că acțiunea s'a pornit numai deoparte și nu în urma unei înțelegeri comune a frunțașilor din comitat. Ne mirăm de asta, căci fiind vorba de o acțiune a întregului popor român din comitat, ar fi fost, credem, necesar ca ea să provină dintr-o înțelegere comună a frunțașilor Români“.

La câteva zile după notița Gazetei oare cineva îmi deneagă subscrierea și îmi scrie: „... precum am văzut din „Gazeta“ apoi puțin ați putut afla, foarte puțin oameni cuminți, care s'și pierdă dăruțul pentru o subscriere“.

Logica e simplă. „Gazeta“ ne spune, că acțiunea e pornită numai „deoparte“, ba s'au m'i și „miră“, că „frunțașii comitatului“ lipsesc. Aha! Ei tac, Români, „cuminți“ la o parte. Da

ce s'au mi perd „dăruțul“ pentru o subscriere, au zis unii și alții.

La ce s'au mai protestăm au zis mai mulți preoți și țărani de pe la sate. Doar nu o s'au fin noi mai mari Români ca „frunțașii Români ai comitatului“. Doar „Gazeta“ e destul de românească, ea încă ne-ar fi îndemnat s'o facem, dacă era de lipsă.

Oferirea unor astfel de elemente de judecată din partea unui organ al partidului național, când signalul de luptă era tocmai dat și lupta în curs, formează o discreditare în naștere a acțiunii atât de salutare.

„Telegraful Român“, „Tribuna Poporului“ și alte zăre, nu au pretenția a fi atât de radicale, ca Gazeta, ci au stat în rezervă cuvincoasă.

Aceste sânt „disciplina“, „solidaritatea națională“ și bunele servicii ale „Gazetei“ întru „stringerea rëndurilor resirate“.

Înțelegerea comună a frunțașilor, cari vreau să se înțeleagă și vreau să lucre a fost inițiată, publicată și expres dorită. Mai mult nu s'a putut face, căci sânt câțiva „frunțași“ de ai „Gazetei“, cari nu vreau înțelegere comună între membrii partidului național și sistematic susțin neînțelegerile dintre frați.

Nu „dintr'o parte“, așadar, ci din toate părțile s'a pornit acțiunea, nime nu a fost exchis, fiecare a fost cu dragoste poftit la luptă prin 2 avisuri publice, epistole ș. a.

Cu cine s'au ținut, venerabil „Gazeta“, conțelegerea comună a tuturor frunțașilor, români din comitat, precum și noi am fi dorit-o, dacă era timp și loc de întrunire? La congregațiune abia 3 oratori am susținut lupta dintre 150 de Români. La chestia episcopiei gr-cat. cu liturgie maghiară am rămas singur. „Gazeta“ le știa aceste, când 'și-a făcut notița amintită, căci avea deja raportul congregațiunii la mână și în parte publicat în coloanele sale.

Anul trecut s'a făcut cu mare alaiul ziaristic o convocare, ca să ne organizăm lupta în comitat. S'au luat măsuri și angajamente: toate au rămas frumuse! — baltă; cu toate că am ales exclusiv oamenii, cari s'au pus în frunte și le-am dat organe după pofta inimii. De ce nu conduc dar' lupta, cine ti împedecă? Nime. Toți ti ajută, lucre, conducă numai.

Acum se vedem ce preț pun frunțașii „Gazetei“ pe consfătuirea frunțașilor, când ei pornesc spre Deva. În congregația premergătoare s'au votat cele 180.000 fl. pentru școalele de stat. S'a făcut „un“ recurs. La locul seu. El e subscris de 4 membri de ai congregațiunii din Deva, 1 din Hațeg, 1 din Brad, 1 din Hunedoara și 5 din Orăștie — 12 ai congregației; în fiecare din aceste orașe mai sânt Români, cari ar fi subscris recursul, ori ar fi înaintat mai multe recursuri cu sute de subscrieri. Recursul s'a pornit de un membru, admis și subscris apoi de ceilalți el a fost înaintat în numele propriu și a „soților de principiu din comitat“.

Pentru-ca nu cum-va să se facă mai multe proteste, un lucru mai bun decât „un“ protest, — „frunțașul“ Gazetei a tăcut tăcerea pestelui; iară „soții de principiu din comitat“ numai din zăre au putut afla ce s'a petrecut. Eată lupta „frunțașilor comitatului Hunedoarei“ — ! a exclamat atunci Gazeta. De ce n'a zis și atunci „Gazeta“, că s'a pornit protestul în numele Românilor „numai deoparte“. Sau înțelegerea comună a frunțașilor din comitat numai acum și dela noi o cere, cari am căutat-o și pus'o în lucrare, eără dela cei-ce anume nu vreau înțelegerea comună, Gazeta nu o cere?

Noi credem, că fiecare Român are dreptul și datorința a fi cu durere cătră neamul seu și a lucra pentru drepturile poporului nu poate fi privilegiul nimăruia. Comitatu nostru este politicește atât de matur, încât s'și cunoască însuși conducătorii sei și nu va cere sfatul Gazetei din Brașov, pe cine să admită sau să respingă dintre conducătorii sei. Aceste îngrijiri de cine și ce roluri avem, nu se preocupă. Un singur gând, un singur scop avem: se lucrăm.

Nu e oportun a ne preocupa de chestia micilor ambițiuni, că acțiunea cine a pornit-o, frunțaș ori nefrunțaș. Momeliile învechite nu ne privesc. Cel-ce va lucra mai mult e cel mai harnic. Așa credem noi a fi rezolvită chestia conducătorilor.

Am scris aceste cu gândul curat de a vîndea ranele în scopul unor acțiuni și mai mari, cari le vom pune în lucrare în comitatul nostru. O mică supărare de acum va avea efectul pilulei amare. Vrem înșenătoșare și eu cred, că „Tribuna“ e organul cel mai potrivit pentru lămurirea durerilor interne.

Gândul meu bun și curat, așa cred, îl va aprecia inima românească a dlui Murășan. Îl rog să nu se supere, că — în vederea unor scopuri mai înalte — i-am criticat ținuts, sincer și obiectiv.

Disciplină în partid și stringerea rëndurilor să ne fie losinca!

August A. Nicoră.

Chestiuni bisericesti.

Sinodul arhiepiscopesc din Blaj.

A apărut un voluminos circular către clerul arhiepiscopesc de Alba Iulia și Făgăraș, în care se cuprind decisiunile și alte acte mai însemnate ale sinodului arhiepiscopesc, ce s'a ținut, anul trecut, la 17—19 Noembrie în Blaj. Broșura aceasta de 28 pag. 4° ne oferă un interesant material. Ea cuprinde:

I. „Regulamentul“, care este a se observa în ședințele plenare ale sinodului.

II. Decisiunile referitoare la taxele de cununie.

III. Regulamentul despre diurne și spese.

IV. Consemnarea fondurilor și fundațiilor arhiepiscopescane.

V. Decisiuni privitoare la școalele poporale.

VI. Statutele reuiniunii bisericesti de asigurare contra daunelor de incendiu.

VII. Instrucțiune pentru judecatura matrimonială.

VIII. Matriculele bisericesti. (Instrucțiune pentru purtătorii matriculelor).

IX. Ameliorarea dotațiunii clerului.

Cele mai multe din aceste decisiuni și instrucțiuni privesc special pe preoți.

De interes general, credem, va fi consemnarea fondurilor și fundațiilor, din care extragem următoarele date: Arhiepiscopia are 126 fonduri și fundațiuni, administrate de biserică și în parte de stat. Fondurile și fundațiile administrate de biserică reprezintă active peste 2.285,084 fl., ear' pasive: 45,251 fl. 54 cr. Fondurile administrate la stat (15 la număr) arătau la finea anului 1895 un capital de 1.089,950 fl. Prin urmare fondurile și fundațiile arhiepiscopesci unite reprezintă cam 3.320,000 fl.

De fapt circularul din chestiune nu conține toate hotărârile meritore, ce s'au luat. Lipsesc de pildă cele referitoare la congruă, la subsidii și la gimnasiu, tot cele mai actuale.

Ultimul punct „ameliorarea dotațiunii clerului“, cuprinde următoarele 2 enunțaițiuni, destul de slăbuțe spre „ameliorarea dotațiunilor“:

1. Se concrede prudenței parohilor și protopopilor, ca unde ar fi posibil fără periclitarea intereselor mai înalte, să esopereze solvirea contribuției pentru porțiunea canonică din cassa bisericiei.

2. Unde parohii ostensec întru administrarea fondurilor parohiale de bucate și de vin, purtând ziarul și evidența acestor fonduri, protopopii să nu dificulteze remunerațiunea, ce s'ar vota parohiilor pentru această osteneală din partea poporului ori a curatorului.

CRONICA

Sibiu, 24 Aprilie n. 1897.

Din cauza sfințelor sârbători ale Paștilor, numărul proxim al foi noastre va apăre numai Mercuri seara.

Tribuna de Paști. Numărul de azi al „Tribunei“ are un adaos, ca să suplinească lipsa de „Foiaș“. „Tribuna de Paști“ are următorul cuprins: „Paștile, Cântați!“ poezie de S. A. Murășan. „Inăbia rubra“, de Pribegul. „Betrânul cantor de P. Bandu. O întâlnire, cu o ilustrație: „Avram Iancu“, reproducă din nrul de Paști al „Foi Poporului“. „Vieța-i luptă“, poezie de Rosmarin.

Numărul de Paști se trimite și unor neabononți ca număr de probă.

Din barbariile gendarmilor. Din comuna Cil, comitatul Aradului, ni-se comunică o revoltătoare barbarie a gendarmilor din Gurahonț. În 19 Aprilie n. acești „păznicii ai ordinii publice“ benchetăiau de pe la 12 ore a. m. Pe la 9 ore seara căfăntăii deja cum se cade, s'au pus să facă ordine în cărcimă, unde se aflau și câțiva țărani de ai noștri. Gendarmii au provocat pe paciniții țărani, să ese din cărcimă, pentru-că nu li-e permis să mai rămână acolo. Un țaran, cel mai frunțas om al comunei, intrase în cărcimă de abia un pătrar de oră. Totuși și el a fost provocat să ese afară. Țaranul însă, în conștiința dreptului seu, n'a voit să dee ascultare obrazniciei provocări a gendarmilor. Atunci bașbozucii lui Bánffy, în frunte cu sergentul Bihari, se repeziră ca niște fiare asupra țaranului și începură a-l lovi fără cruțare cu puștile. Ceilalți țărani în loc de-al scăpa pe bietul om din mâinile sâlbaticilor gendarmi, au fugit din cărcimă. Afând despre scandal, soția celui bătut a alergat într'un suflet la cărcimă, dar' gendarmii au maltratat-o și pe ea. Nevinovata victimă va face arătare împotriva barbarilor gendarmi.

Sârbare pentru Luiger. Societatea femeilor creștine din Viena va arangia mănă o mare sârbare în onoarea primarului Luiger. Înainte de prânz se va sârbă un pompos Te Deum în biserică votivă, ear' seara vor fi petreceri în numeroase locuri ale Vienei.

Procese politice. Tribunalul din Zagrab a ostădit azi la 100 fl. amendă pe ziaristul Gregor Tuskan, de origina Jidov, pentru-că în foaia „Hrvatska Domovna“ a atacat pe deputatul Dr. Frank, acuzându-l că, mituit

de oameni dela „N. Fr. Presse“, ar fi trădat secretele partidului croat al dreptei. — La Curtea cu jurați din *Budapesta* s'a pertractat alaltăieri un proces intentat foii socialiste „Népszava“, pentru-că într'un articol a atacat pe prețorul Dávidházy din Tata, care în vremea alegerilor generale oprise o adunare a social-democraților. Jurații, deși au opinat că articolul cuprinde vătămare de onoare, au achitat pe acusat, un anumit Aranyos György.

Ungur refuzat de Papa. Săptămăna trecută deputatul *Komlosy*, odinioară unul dintre cei mai fervenți antisemiți din Ungaria, ear' acum slugă plecată a guvernului jidano-maghiar, a căpătat dela Papa un bobârnac, de știu că nu-l va uita în curând. Semețul patriot îndrănește să solicite o audiență la Papa, probabil în scop de a-și reabilita numele atât de compromis înaintea catolicilor maghiari. Dar' Papa, informat asupra isprăvurilor sale periculate, l'a refuzat!

Regina Olandei va pleca la 30 Aprilie, n. din Amsterdam la Stuttgart, pentru a vizita familia de Württemberg, unde va rămâne 10—12 zile. De aici va pleca la Viena, apoi la Aush din Salzburg, și numai în Iunie se va reîntoarce la Haga.

Neorolog. *Radu N. Popea*, paroch, asesor protopresbiteral etc. astăzi la orele 8 seara, împărțind fiind cu sfințele Taine, a adormit în Domnul, în al 69-lea an al etății și al 47-lea an al preoției sale. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor transporta Joi, în 10 aprilie st. v. din casa proprie la ora 1 p. m. în cimitirul bisericii sfinței Adormiri în Satulung. Satulung (biserica nouă) în 7 aprilie 1897. *Fainica familie.*

Cărțan ear' la Viena! Pribeagul cioban Cărțan, mai zilele trecute încă pe aici, a fost Duminecă ear' în — cetatea Habsburgilor. S'a dus să solicite o nouă audiență la Împărat, așa adim dinst'o scrisoare ce ne-a trimis. Dar' n'a fost primit, pentru-că „n'a avut Împăratul răgaz, fiind Duminecă la paradie cu Împăratul Wilhelm al Germaniei“. De aceea a lăsat ear' petiție la secretarul ministrului a latere baron Józsika, „se vază de dreptate, dacă vrea să se fie bine“. Pe semne însă, secretarul n'a vrut „se fie bine“, pentru-că n'a „văzut de dreptate“, deși, precum spune Cărțan, „i-a făgăduit a expozera audiența. Născut de acest „refus“, Cărțan a părăsit repentin Viena și azi a apărut ear' — în Sibiu, unde ne-a vizitat des de dimineață la redacție.

Oficieri turci și bulgari în Timișoara. Mai de mult adusesem știre, că mai mulți oficieri greci fuseseră la Timișoara, de unde au cumpărat o mulțime de cai pe seama armatei grecești. Acuma au sosit la Timișoara doi oficieri turci, maiorul *Vary-bey* și căpitanul *Kiasim-bey*, cari asemenea au luat pe seama războinicilor Turci un mare transport de cai, mari și puternici, buni pentru purtarea tunurilor. Din partea Bulgariei încă au sosit la Timișoara doi oficieri, generalul *Beller* și adjutantul său, căpitanul *Herescu*, Român, tot în scopul de-a transporta în țeara lor un număr mai mare de cai, pe seama armatei.

A pătit o cu dragostea! Un lucrător din *Budapesta*, *Kovács Adam*, deși înșurat, se îndrăgostise nebun într'o cusătoră. Deunăzile, întâlnindu o pe stradă, a început să o năpădească cu vorbele sale înfocate. Fata însă n'a voit nici să-l asculte, ci s'a depărțat repede de el. Atunci svăpăitului îndrăgostit a început s'o urmărească insistent din stradă în stradă. Ajunsă pe un bulevard, fata a trecut de cealaltă parte, îndrăgostitul după ea. Dar' a pătit-o rău de tot bietul, căci tocmai pe atunci a trecut pe acolo un tramvai, care l'a luat sub roatele sale, rămindu-l atât de grav, că peste câteva ore nefecitricul a murit în chinuri cumplite. Faptul urmăririi l'a povestit la poliție înasși fata, pentru-ca să scape din belea pe conducătorul de tramvaiuri, care a fost tras în cercetare. Poliția a și sîstat cercetarea.

Expoziție în Turin. În Octomvrie 1898 se va deschide la *Turin* o expoziție generală a Italiei. Se va arăta dezvoltarea comerțului, științei și artei italiene. Deosebit pond se va pune pe expoziția electrică.

Primarul Ierusalimului la Luoger. Noul primar al Vienei, Dr. C. Luoger, a primit alaltăieri o vizită exotică. L'a vizitat la casa comunală fostul primar al Ierusalimului, *Iusuf Paşa*, care l'a felicitat pentru isbândă și l'a invitat, să cerceteze odată Ierusalimul. Luoger i-a promis, că va peregina la sfîntul mormânt, îndată ce-i va permite oficial. După acestea Iusuf a spus că bine a făcut pentru sfîntul loc casa habsburgică și îndeosebi actualul Monarch, care între altele a zidit în Ierusalim o casă pentru peregrini, ear' în Vîfleem o biserică și un asil pentru orbi. Iusuf a mai spus, că în curând se va începe în Ierusalim edificarea unei căi ferate electrice.

Sălbătécii turcești în Sârbia-veche. De când cu nesfîrșitele conflicte din Orient Turcii din Sârbia-veche seversesc cele mai cumplite barbarii față de Sârbi, cari nu mai îndrănesc se iasă nearmați pe stradă. Chiar și femeile poartă arme, pentru-că Turcii nici pe ele nu le crută de brutalități. Zilele acestea o haită de Turci s'a năpustit asupra comunei Krujiva și au seversit cele mai neomeneose sălbătécii. Au jefuit și maltratut populația în chip adevărat bașbozace. Unui țeran, care li-s'a opus, i-au tăiat amândouă mâinile. Dacă bandiții turci n'au ce lua dela cei atacati, îi despoaie de haine. Poliția, care se află într'o stare miserabilă, nu cutenză a ținea piept bandiților, cari sînt foarte bîne armați.

58 negustori de suflete. În *Polonia-rusească* poliția a prins în ultimele zile 58 de negustori de fete. Monstruoșii demoralizatori își transportau victimile în Brasilia și Argentina, unde le vindeau pe bani scumpi, dându-le vieții perdue. O corespondență din *Varșovia*, *Radom* și *Luplin*, prinsă de poliție la cei definiți, va avea de urmare arestarea unui adevărat sindicat de asemenea murdari negustori de suflete. Firește, aproape toți acești monștri sînt *Jidovi*.

Primirea prințesei Chimay. Să știe, că faimoasa iubită a țiganului Rigó lăncesi a fost oprită de-a se expune în orfeul *Folies Bergères* din Paris. Și se poate bucura mult de acest blam, fosta prințesă, mai ales de va afla de ce pericol a scăpat. Fosta parisiană *Journal* scrie anume, că membrii unui distins club din Paris cumpăraseră 100 de iepuri de mare, pe cari l'a ră lăsat pe bină la apariția aventurierei. Iepurile de mare simbolizează pudoarea, și neașteptată demonstrație, chiar de n'ar fi rășinat pe fosta prințesă, dar' sigur ar fi făcut-o ridicolă; iar ridicolul omoară.

Arestări în Varșovia. Înainte cu câteva zile poliția din Varșovia a arestat o întreagă societate, din cauza răspândirii unor scrisori anti-absolutistice. Acum ear' s'au făcut numeroase arestări politice. Între cei arestați e și scriitorul polon Dr. *Chimielevsky*, care nu de mult a mai fost arestat odată. După cum se vorbește, atunci l'au pus pe picior liber numai la întreprinderea curții daneze, care e de aproape înfrudată cu dinastia rusească.

O milionară uoigase. Mulți susțin încă și azi, că cei bogați sînt mai fericiți de immoralitate, decât cei săraci. Această părere o contrazice un senațional omor săvîrșit zilele acestea în Anivers. Fica faimosului milionar *Schönfeld* și-a ucis un prunc nelegiuit și a fugit la America. Procuratura o curentează. Poliția a arestat o crescătoare engleză și 6 medici, bănuți de complicitate.

Concert. În prima și a doua zi de Paști sara, va concerta la restaurațiunea *Ardean* capela lui Brașovean.

Știri mărune. În Viena va fi la 27 Aprilie alegerea primului vice-primar. — *Banca Națională* din București a decis să înființeze în curînd câte o filială la *Roman*, *T-Măgurele* și *Caracal*. — *Lonyay János*, membru al Casei-Magnaților, a răposat alaltăieri în Sighetul-Marfației. — Vaporul englez *Zuleica* s'a cufundat lângă capul *Palliser* (Nova Zeelandă), numai 9 persoane au scăpat. — În Viena farmacistul *Iosif Fuchs* a lăsat 700 000 fl. pentru instituțiuni în favorul copiilor săraci. — În Sârbia s'au simțit zilele acestea mai multe violente cutremure de pământ. — În *St-Nazaire* au fost arestați ieri 4 anarhiști, la cari s'au aflat arte compromițătoare. — În *Montevideo* un individ a pucșat asupra președintelui republicii, *Uruguay*, dar' nu l'a nimerit, atentatorul a fost prins.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Producțiune și dans.

Reuniunea română de cant și musică „Armonia“ din Tievanul-mare, arangiază o serată musicală-teatrală urmată de dans, care se va ține în Lunia Paștilor, la 26/14 Apr. 1897, în „Sala clasei superioare“ a școlii de acolo. Începutul la 8¹/₂ ore seara. Intrarea de persoană: a) Locul de șezut: I. 1 fl., II. 80 cr., III. 60 cr. b) Loc de stat: 40 cr. NB. Bilete să capătă ziua la dl. v. președinte *Nicolae Băloane*, comerciant; ear' seara la cassă.

Programa seratei este:

a) *Concert.* 1. P. Henri: „Mai zi din vioră“. Ardeleană cântată. 2. I. Dumitriu: „Hora lui Zdrelea“. Cuvinte de M. din V. 3. D. Vulpian: „Cine bate la fereastră?“. Cântec popular. 4. Gh. A. Dinicu: „Teranii“. Arie populară. 5. C. De-ker: „Lugoșana“. Cântec popular cu cor mut și Tenor-so'o NB. Toate corurile sînt pentru 4 voci bărbătești; cele de sub nrii 1—5 sînt armonizate de I. Birou. b) *Teatru.* Paracisierul sau Florin și Floricea, operetă într'un act de V. Alexandri. Personale: Florin, tîmăr țeran, Petru Toader. Floricea, tîmăr orfană, M. I. B. Colivescu, paracisier, George Belea. — Urmează dans.

ECONOMIE.

Cale ferată vicinată. Pe valea *Ternavei-mici* e în proiect a se face o cale ferată vicinată. Lungimea ei va fi de 103 kl. dela Blaj până la Sovata.

Opreliște. Guvernul Bosniei și Herțegovinei a oprit ducerea în aceste țeri a vitelor cornute, oilor și caprelor din mai multe comitate ale Ungariei, totre cari sînt și comitatele: *Bichis*, *Bistrița-Năsăud*, *Treiscane* și *Selagin*. Pricina este durerea de gură și de unghii, ce bîntuie în aceste locuri între vite. Tot asemenea din cauza boalei de porci este oprit din toate țările coroanei ungare transportul porcilor în Bosnia.

Statele la expoziția din Bruxella. Deosebitele țeri și-au închiriat spațiul la expoziția din Bruxella. Mai mare loc a închiriat Franța, anume 15 mii de metri □, Anglia 6355 m. □, Austro-Ungaria 3400,

Germania 1200, Italia 1000, Statele-Unite din America 680 m. □ etc.

Minister de agricultură. Irlanda va avea în curînd un minister deosebit de agricultură și industrie. Proiectul de lege privitor la întemeierea acestui minister s'a votat în cea dintăiu cetire în casa de jos a Engliterii. Prin întemeierea acestui minister multe lipse și rane agrare din Irlanda se vor vindeca.

Răsboiul.

Acum e de ziare! Acum și cele cari au prea multe coloane, și cele cari au prea puține teme, și-au găsit material și teme. Pagini de pagini sînt pline cu rapoarte și articoli despre răsboiul. Noi nu le vom imita nici nu vom raporta multe, nici nu vom risca combinațiuni.

Știrile ce sosesc de pe câmpul de răsboi se contrazic, și în ziua următoare se desmint. Mai înainte se zicea, că au învins Turcii; mai apoi că Grecii. De fapt n'a învins nici unii, nici alții. Zilnic se întimplă lupte, sângeroase, grozave. La bătălii hotărîtoare n'a ajuns lucrul, de aceea se crede, că răsboiul va dura mult mai mult, decum se aștepta la început. A venit știrea, că Turcii au ocupat *Larissa*, punctul hotărîtor.

Dar' nu e adevărat. Lupta hotărîtoare are să fie, e drept la *Larissa*, dar' asta nu s'a dat. Dacă aci ar învinge Turcii, a doua luptă are să fie la *Termopyle*, unde va fi grea. Pe aci e drumul spre Atena.

Puterile mari au hotărît neutralitate. Încep însă de pe acum neîncrederele. Francesii suspitionează Germania, că lucră pe ascuns. „Figaro“ crede, că nu mai la îndemnul Germaniei a declarat Turcia răsboiul. De altă parte se svonește, că Rusia vrea să între în Dardanele. Circularul lui *Muraviev* pentru neutralitatea puterilor se consideră, ca dat numai pentru a ascunde adevăratul scop al politicii rusești. Astfel „concertul“ european e amenințat de aceeași disharmonie, ca și la Creta. Ziare foarte serioase exprimă părerea, că răsboiul nu se va pute localisa, și că va produce o *conflagrațiune generală*. Eată câteva informații mai nouă:

Constantinopol, 23 Aprilie n.

Turcii au înaintat și ocupat încă câteva poștii. Edhem Pașa înaintează spre *Larissa*. Ieri noapte a fost consiliu de ministri sub președintul *Sultanului*. Riza-pașa a propus să se mobilizeze încă 4 corpuri de armată. Corpurile de armată din Asia-mică au primit poruncă să stea gata de plecare. S'a primit planul, ca oștirea să treacă, ocupând *Larissa*, până în *Atena*.

Viena, 23 Aprilie n.

În cercurile diplomatice se crede, că localizarea răsboiului este posibilă numai dacă înving Turcii. Dacă înving Grecii, trebuie să fim pregătiți la o schimbare serioasă a lucrurilor.

Paris, 23 Aprilie n.

Journal de Débats în deosebire de tonul general al presei franceze accentuează însemnătatea pentru pace a vizitei monarhului *Francisc Iosif* la Tarul.

Rusia a refuzat să primească oertirea supușilor Greciei din Turcia. De aceea Grecia a recer-at Franța să primească această sarcină.

Copenhaga, 23.

În cercurile aproape de familia regală grecească se vorbește, că în cas dacă Grecia dacă ar fi bătută regle, ar absce imediat.

Constantinopol, 23 Aprilie n.

Begul *Izzed*, favoritul Sultanului, a fost contra rebelului și a recomandat Sultanului să intre în tractări directe cu Grecia. Guvernul acum îl acuză pe *Izzed*, că ar fi primit dela Greci un milion de franci și că ar fi secestrat trei depeși ale lui Edhem adresate Sultanului, în cari acesta urgita declararea răsboiului. *Izzed* este pus sub pază și va fi predat tribunalului militar.

Viena, 23 Aprilie n.

Știrea despre plecarea flotei turcești spre Dardanele se consideră ca *prea timpurie*. Aceasta ar împăștia blocada Cretei și ar aduce cu forța la tapet întreagă chestiunea orientală.

S. Petersburg, 23 Aprilie n.

Răsboiul este considerat ca începutul serios al unor *incurcături internaționale*. Se zice că *Tarul* ar fi declarat absolut necesar, ca flota rusească să intre în Dardanele. Se tractează în acest scop cu Poarta și se speră învoirea Turciei.

Mai nou.

Viena, 24 Aprilie n.

Ministrul *Goluchowski* a fost primit în audiență de Împăratul. După aceea a conferit cu ministrii plenipotențiati, al Angliei, Franciei, Rusiei și Greciei.

Constantinopol, 24 Aprilie n.

Înaintarea Turcilor a fost împedecată din lipsa de poduri. Luptele de ieri au decurs fără rezultat.

Osman-pașa a plecat pe câmpul de răsboi, ca inspector general al armatei.

Din Epir au sosit știri îmbucurătoare. Sultanul a dispus mobilizarea alor 90 batalioane din Asia-mică.

Atena, 24 Aprilie n.

Din Epir se anunță succese. Trupele grecești sînt concentrate la *Dereli*. *Atacurile Turcilor au fost respinse. Din lucrurile competente situația e privită totuși ca critică.*

Sofia, 24 Aprilie n.

Turcia a cerut, ca Bulgaria, ca stat vazal, să-și revoce agentul diplomatic din Atena. Bulgaria rămâne totuși neutrală. Marele vizir a declarat, că Poarta va satisface dorințele Bulgarilor, prin acordarea unui berat.

Din public.*)

Petrecerea tinerimii din Oradea-mare.

— Dare de seamă și mulțumită publică. —

(Urmare).

Colecta nr. 69. Colectantă d-șoara *Virginia Solomon* din Blaj. Au contribuit d-nii: Ioan Moldovan, Simeon Mateiu, A. n, Solomon, Dr. I. Rațiu, d-șoara Elena Săntion, Georgiu Mezei, Vasiliu Oltean, Ioan N. (necetibil) I. German, Dr. Vasiliu Hossu, Emiliu Viciu, d-șoara Virginia Solomon câte 1 fl., Dnii Nicolau Popescu, Dr. Aug. Bonea câte 50 cr. De tot 13 fl.

Colecta nr. 73. Colectantă d-șoara *Felicia Rațiu* din Sibiu. Au contribuit d-nii: Iuliu Coroiu 5 fl., Dr. Octavian Russu 3 fl. Dr. E. Dăianu, Dr. Diaconovici, câte 2 fl., d-șoara Felicia Rațiu, Gustav Augustini, Silvestru Moldovan câte 1 fl. De tot 15 fl.

Colecta nr. 74. Colectantă prea. stim. d-nă *Elena Pavel* din Slatina. Au contribuit dl Mich. Pavel, jun 5 fl. De tot 5 fl.

Colecta nr. 76. Colectantă d-șoară *Ana Ferentiu* din Satu-mare. Au contribuit d-nii: Iosif Popp 2 fl. Mich. Marcușiu, Dr. Alexandru Brody câte 1 fl. A. G. N. N. câte 50 cr. De tot 5 fl.

Colecta nr. 77. Colectantă prea. stim. d-nă *Melania Groza* din Gurahonț. Au contribuit d-na *Melania Groza* n. Poynár 3 fl. De tot 3 fl.

Colecta nr. 80. Colectant dl *Ioan Moța* din Orăștie. Au contricuit dnii: N. N. 1 fl., I. M., I. L., Dr. S. M., N. I. câte 50 cr. De tot 3 fl. (Va urma).

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu este responsabilă.

Țribuna Literară.

Informațiuni.

Membru al Academiei române, în locul decedatului Dr. D. Brândză, a fost ales dl *Anghel Saligni*, directorul general al căilor ferate și autorul podului dela Cernavoda.

Coșbuc — premiat! Marele premiu Năsturel *Herescu*, de 12.000 lei, Academia română l'a dat poetului nostru *Coșbuc* pentru traducerea *Eneidei*.

Românii și Doșa. A apărut: „*Românii în revoluțiunea lui Gheroghe Doșa*“ (1514) studiu din istoria Românilor de peste munți de *Septimiu Sever Secla*. O broșură de 33 pag., care a fost prezentată de autor ca textă de licență. Pentru 85 cr. prin mandat se trimite franco doritorilor. A se adresa la autor, București, Hotel Imperial (Calea Victoriei.)

„**Părintele Nicolae**“ — schițe din viața preoților, de *George Simu*, este titlul unei broșuri apărută la Aurora în Gherla. Prețul 20 cr.

Revista critică literară, a dlui *A. Densușanu* din Iași, nrul 3. are următorul cuprins: Din croniciari de A. Densușanu; Dări de seamă (Jaresbetic II. de Weigand) de Ov. Densușanu; Din datinile și credințele Românilor de S. Fl. Marian; Lit. populară: Des-căntece (S. Crainic); Căntece din Oltenia (Drăghicescu și Dragu); Cronice; bibliografie etc.

Biblioteca teatrală-musicală. Alaltăieri comitetul societății pentru fond de teatru român a ținut la Brașov o ședință sub

preșidiul dlui *Iosif Vulcan* și a decis editarea *bibliotecii teatrale-musicale* propuse de dlvicepreședinte *Virgil Onițiu*, sub condiția, ca să se angajeze un editor, care să iee asupra-și risicul financiar al întreprinderii, avînd comitetul societății a îngrijii numai partea literară și morală a afacerii. Comitetul a înecput deja tratările cu firma Nic. I. Ciurcu din Brașov, care se arată aplecată la plan.

„**Convorbiri literare**“ nr. 3 și 4 a apărut cu următorul cuprins: D. Evolveanu: „*Ilustrații Literare*“. (Cont. I. A. Nottara: „De vînzare“, roman de „moravuri sociale“). — A. Naum: „*Povestea Vulpiei*“, (Poem eroicomic). — M. Stroescu: „*Leanca*“. (Schiță). — Haralamb C. Lecca: „*În tren*“. (Monolog). — D. C. Nădejde. — „*Criticii Năpastei*“ lui I. I. Carageale (studiu literar). Lecomte de Lisle. „*Cain*“ (tradus de Al. Antemireanu). — *Virgiliu Popescu*. „*Al treilea anuar al dlui Weigand*“. — W. Shakespeare. „*Femeea îndărătnică*“ (comedie în 5 acte) trad. și refăcută în versuri de Halamb G. Lecca. — T. Maiorescu. „*Căderea și darea în judecată a ministerului Lascar Catargi la 1876*“. — Teohari Antonescu. „*Activitatea științifică a lui Alex. Odobescu*“. — Theresia Strallescuc. „*Dia Literatura Celtică*“. (Deirdre). — Al. Mihaescu. „*E noapte*...“ (Poesie). N. Volenti. Pastel de mare. — Revista Publicațiilor. — Cărți primite la redacție.

„**Foaie Literară**“. Numărul de probă al revistei săptămânale „*Foaie literară*“ are următorul cuprins: Cântec de G. Coșbuc. Logodnica contelui Stuart. Povestire din viața Românilor bihoreni de Lucr. Rudow-Suciu. Primăvara poezie de aceeași. O scrisoare de E. Hodoș. Din filosofia vieții. Cuvînt, redacțional. La vatră. Cronica săptămânii. Glume militare. Ghicitoare de șah.

Cine dorește să vadă n-rul de probă, să-l ceară dela administrație. A se adresa: A. Pece 237, Oradea-mare (Nagyvárad). Prețul pe an 4 fl., pentru România și străinătate 14 fr.

„**Istoria Împăratului Traian și a Contimporanilor sei**“ de Dr. Heinr. Francke, traducere autorizată de *Petru Broșteanu*, — a apărut întreagă, și face un volum frumos de 582—XVII pag. cu 12 ilustrațiuni. Prețul unui exemplar fl. 4, pentru România lei 12; legătură de lux fl. 1, pentru România lei 3 bucata. A se adresa la fiecare librărie, ori deapredul la editor, *Petru Broșteanu*, în Brașov str. garei 45.

Pentru învățarea limbei române. De un timp încoace apar tot mai multe manuale destinate, pentru-ca străinii să învețe limba română. Acum a mai apărut o astfel de carte în *Viena*. Este: Theoretisch-praktisches Lehrbuch der Rumänischen Sprache für Privat und Selbstunterricht, von *George Dan*. Cartea este editată de *Moris Perles*. Dl Dan, autorul este docent pentru limba română la academia Theresiană, și la școala orientală din Viena. Pe lângă gramatică și piese de lectură, opul conține și un mic vocabular germano-român. Format 8° mare, cu 240 pag. costă 2 fl.

Posta redacțiunii.

Dlul Dr. I. Ș. în *Făgăraș*. Răspund d-tale foarte lung nu se poate publica întreg. Vom scoate din el 2 puncte atîrse de dl T. Resumatul acesta va apărea cât mai curînd.

„*De pe Crișul repede*“. Scrisoarea ca raport e întârziată. Poate vom scoate totuși ceva din ea. Altă dată, când e vorba de a raporta despre vre-o întâmplare, rugăm să scrii mai în grabă.

Dlul D. Lascau în O.-M. Mulțumită. E o iconă succasă a stărilor. Se va publica.

„*Observator*“. Mulțumită pentru informațiuni, deși nu ne-au clarificat deplin că cine e în joc? „*Reflexiunile*“ nu se pot publica așa. Avem mai mult material proaspăt pentru rubrica aceea. O scrisoare sperăm, vă va clarifica.

Mătasa a ars!

spun damele, când rochiile respective, adeseori deja după-ce le-au avut înbrăcate de 2—3 ori, capătă crepături în cute, sau se resfiră „ca vată“; aceasta, se crede însă, că nu este vre-o „arsătură“ întîmpltătoare a mătasei ci ea este încărcată într'adins cu cositor sau acid fosforic pentru a face ca mătasa să apară mai groasă și mai ieftină, care acid scoate nervul mătasei crude; la o astfel de vâpsală i-se zice: „a o șargea“! — cu cât mai tare are să fie mătasa șargeată, prin atât mai multe băi de cositor trebuie trasă pentru a suge bine această otrăvă. Mătasa vâpsată — țesătura cea mai nobilă! poartă deci simburile morții în sine, naite de a veni chiar pe răsboiul! Stofele așa zise de mătasa lucrate din ea trebuie să se rupă ca iasca după o întrebunțare scurtă, corespunzător proporțiunii în care mătasa a fost mai mult sau mai puțin șargeată. Rochia scumpă (cu prețul confecțiunii cu tot) este cu desăvîrșire fără valoare. Trimite cu întorcerea poștei mostre de mătasele mele veritabile. Stofele se trimit scutite de porto și de vamă.

Comandele se pot face și în limba românească. [147 6-41]

Fabrica de mătasa G. Henneberg,

(furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Păcățian. Proprietar: Pentru „*Tipografia*“, societate pe acțiuni: V. H. Dressenandt.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9—5 ore.

Atelier fotografic de bun renume

VILHELM MANN

Sibiu, Piața-mare nr. 19. [1219] 1—32

se recomandă pentru executarea excelentă a ori-cărui fel de fotografie: portrete singurate, grupuri de familie sau societăți de nemărginit număr, precum și tablouri.

!! Specialist în fotografiarea copiilor !!

Portrete pe platină în mărime naturală dela 15 fl. în sus. Executare corectă și garanție pentru identitate perfectă.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9—5 ore.

Banca și cassa de păstrare ardeleană pe acții în Cluj.
(Erdélyi bank- és takarékpénztár részvénytársaság, Kolozsvár.)

vinde diverse **losuri** pe rate și anume: [1188] 2—2

12—18—24 și 36 rate lunare.

Tragerile cele mai apropiate:

	Căștigul principal:
Losuri de premii ungurești din 1870	fl. 120.000.—
Losuri ungare ipotecare de 4%	" 50.000.—
Losuri de stat din 1860	" 60.000.—
Losuri de credit austriace	" 150.000.—
Losuri ungare crucea-roșie	" 20.000.—
Losuri austriace crucea-roșie	" 20.000.—
Losuri basilica	" 20.000.—
Losuri italiene crucea-roșie	Lire 35.000.—

Interesele losurilor, cari aduc interese, aparțin cumpărătorului.

Stofe veritabile de Brünn
pentru primăvară și vară [689] 9—45

O bucată de 3-10 metri, din care ese un rind întreg de haine bărbătești (roc, pantaloni și giletă) costă numai

fl. 4.80	veritabilă stofă de lână bună	lână
fl. 6.—	veritabilă stofă de lână mai bună	curată de
fl. 7.—	veritabilă stofă de lână fină	oaie.
fl. 9.—	veritabilă stofă de lână mai fină	
fl. 10.—	veritabilă stofă de lână foarte fină	

O bucată pentru un rind de haine negre de salon 10 fl.

Asemenea stofe pentru pardisiu, loden de turiști, kamgar foarte fin și tot felul de alte stofe spedează cu prețurile de fabrică deșeurilor de fabrică de stofe, prea cunoscută cu reală și solidă

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

Favorurile ce le dă comandarea de stofe direct la firma de mai sus, în locul unde se fabrică, sînt însemnate: abundență întru a alege, mărfuri proaspete, prețuri fixate ieftin, executarea curată a celor mai mici comande etc. etc.

Mare prăvălie
de
băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20. Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vînzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitate cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerînțele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcută poziție de a corespunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zahar Raff. I-a, Stafde, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Iere negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fructe sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolu etc.
diferite semințe agronomice plomate și scutite de rocolnă cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțimentul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțoești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițînd serviciu prompt, semnăm cu toată stima

„Concordia“,
societate comercială pe acții.

[1099] 6—

Tinerilor și bătrânilor
li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentală

Sistemul nervos

și
sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.

Se trimite sub plic pentru 60 cr. în marce postale. [478] 11—52

Curt Röber, Braunschweig.

Convinge-te

Că bicicletele mele model 1897 din materialul veritabil englez și aparținutele lor sînt cele mai bune și cu toate acestea cele mai ieftine. [550] 9—10

Modelele din 1897 au mers excelent, sînt tari și totuși ușoare. Touren-Nower, construcțiune perfect de frumoasă, exterior elegant, duble obezi goale lanț Perry și mașină de precisiune de primul rang.

Se caută negustori.

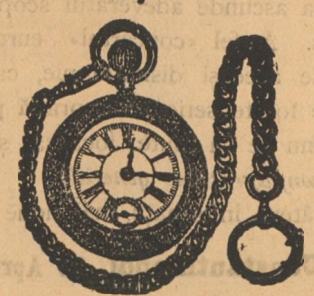
Cataloge gratis și franco.

M. Rundbakin,
Viena, II., Taborstrasse 85.
Cea mai mare cassă pentru spedare de biciclete în Austria.

Nici-odată
nu se va da rara ocazie de-a procura
pentru numai fl. 3.50

următoarea colecție splendidă de obiecte:

10 bucăți fl. 3.50.

1 orologiu de buzunar prima anker remontoir, umblă regulat, 3 ani garanție.
1 lanț de orologiu, fin de goldin.
2 inele de goldin, cu simili briliant și rubine.
2 bumbi de manșetă, goldin cu mecanism patentat.
1 ac frumos cu broșă pentru dame.
3 bumbi de cămeșă la piept, goldin.
Toate aceste zece splendide giuvaere dimpreună cu orologiul remontoir anker, costă numai [955] 5—6

fl. 3.50

Se trimite per Nachnahme prin
Alfred Fischer,
liferant al
societății oficialilor c. r. de trenuri.
Viena, I., Adlergasse nr. 12.
Pentru lucrurile neconvenite se retrimite banii.

Prima casă vieneză de expediție.
H. Kempler, Viena, IX., Strassnitzkygasse 3.

Important pentru toți!

În urma marilor perderi, ce am avut dela sustarea negoțului meu la en-grosiști & orologeri, de aci înainte mă simt îndemnat a pune în vînzare articlii numai la **privați** și numai de specialitatea cea mai bună pe aceleași prețuri, pe cari le-au avut până acum.

Eu ofer:

Un orologiu de nickel, remontoir dela	fl. 2.25	până fl. 8.—
Un orologiu remontoir de argint, pentru domni dela	4.50	" 12.—
Un orologiu goldin, remontoir, pentru domni dela	4.50	" 6.50
Un orologiu de argint, remontoir, pentru dame, dela	6.—	" 9.50
Un orologiu de aur, 14 carate, remontoir, pentru domni, dela	25.—	" 150.—
Un orologiu de aur, 14 carate, remontoir, pentru dame, dela	12 —	" 100.—
Un orologiu deșteptător (Wecker) dela	1.90	" 12.—
Un orologiu de pendulă dela	4.50	" 120.—

Mare asortiment în argint, aur-double și 14 carate veritabil.

Lanțuri de aur pentru domni și dame, cu prețurile cele mai moderate.

Noutate deosebită:

„Coronna“ [1131] 2—3

Orologiu pe picioare în miniatură, 35 cm. de înalt, în bronz fl. 3.25

Orologiu arătător cu chip.

Tablouri de părete de lux, cu orologiu cu mers excelent, care în toată ora cîntă două piese, cu cadre bogat decorate fl. 15.

Auziți, vedeți și vă uimiți!

Sensațiune!

Fac prețuri neerezut de ieftine la aceasta

desfacere finală

de oroloage veritabile de Genf cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani.

1 orologiu remontoir de goldină cu capacuri admirabile, gravate ori lucii, în nimica deosebit de cele de aur veritabil, cu un lanț frumos de goldină și regulat punctual, mai nainte fl. 10.—, acum a fl. 5.75 cu garanție de 5 ani. 1 orologiu remontoir de argint cu capac dublu de argint veritabil de 13 uncii, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani cu un elegant lanț aurit, mai nainte fl. 18.—, acum fl. 9.—. 1 orologiu remontoir, Prince of Wales, de argint veritabil cu capac dublu, 15 rubini, mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu un elegant lanț lung, ori scurt, mai nainte fl. 18.—, acum fl. 11.—. 1 orologiu remontoir pentru dame de aur, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu lanț elegant aurit, mai nainte fl. 22.—, acum fl. 15.—. 1 orologiu remontoir pentru domni de aur, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, mai nainte fl. 55.—, acum fl. 35.—. 1 inel de aur cu sigil pentru domni sau dame, fasonul cel mai nou, din aur de 14 carate probat din oficiu, cu peatră roșie, verde, albastră după plăcere a fl. 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.—. 1 inel de aur cu diamant veritabil probat din oficiu a fl. 10.—, 12.—, 15.—.

Ne rugăm pentru binevoitoare comande cât mai grabnice. Ori-ce comandă se execută tot atât de conștiențios, ca-șicînd cumpărătorul însuși ar fi de față.

Obiectele neconvenabile se schimbă ori se retrimite banii.

[1174] 2—5

P. FROMM,
oroloage și giuvaere
VIENA, II., Obere Donaustrasse 107.

Cal mai bun mijloc contra plopșitelor, purcelor, i. scotilor.

Zacherlin

titular: Moșilor, parașilor etc. etc.

Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt
mijloc — ori-ce insecte, pentru-ce și este ca unic lăudat și căutat în lumea întreagă. Semnele lui sînt: 1 flaconul sigilat, 2. numele „ZACHERL“.

Se poate procura în Sibiu la domni:

Julius Ballmann	Friedrich Homm	J. B. Misselbacher	Josef Schwarz	Josef Wagner
Johann Billes	Franz Jahn Söhne	J. C. Molnar, apot.	Carl Sebes	Wilhelm Wazek
Ludwig Fuchs	Gustav Kessler	A. Reisch	Georg Serfözü	Josef Zimmermann
G. W. Grohmann	Albert Kisch	F. A. Reissenberger	Fr. J. Wagner	Therese Zweier
Gustav Gürtler	Ludwig Kurowski	Rudolf Schuster		

În Mediaș la: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., Friedrich Josef Guggenberger, Julius Ipsen, Martin Schemmel.

Se poate căpăta în Făgăraș la: Joh. P. Hermann, J. János, Alex. Nehrer, Romus G. Romonțianu von Romonczai, Ap., Heinrich Schul.

Deposite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află afșate placate despre Zacherlin.

[847] 3—10

Tribuna de Paști.

Paștile.

Pretutindenea, în toate clasele societății și la toate vrîstele, Paștile aduc fericire și bucurie.

Toate popoarele creștine sărbătoresc Învierea Mântuitorului, cu tot felul de ceremonii.

În Polonia, de pildă, masa caselor bogate este întinsă în ziua aceasta pentru toată lumea. Ori-cine poate intra în ori-ce casă, unde e cu brațele deschise e primit și ospătat.

În Rusia aceleași obiceiuri ospitaliere.

În toate țările Paștile aduc surprize pentru copii »cuminți«. În Belgia, în Franca, în Italia »clopotele care vin dela Roma« le împrăstie bomboane și ouă roșii.

»Clopotele care vin dela Roma« nu e numai o simplă vorbă de amăgit copii. Strămoșii noștri Romani cunoșteau într'adevăr ouăle roșii. Ele erau de sigur pentru atâtii creștini un simbol al învierii, de unde tradițiunea de a se sfinți de cătră preot aceste ouă ce se distribuiau apoi familiei și amicilor.

În Franca doi pictori celebri, Lancret și Walteau n'au crezut că înjosesc arta lor văpsind ouă de Paști; și printre curiozitățile bibliotecii din Versailles s'au conservat două ouă zugrăvite de numiții pictori și oferite în ziua de Paști Victoriei de Franca, fiica regelui Ludovic al XV-lea.

În țările Flandrei sărbătorile Paștilor au fost în toate vremurile strălucite. Nimic nu înveselește aci mai mult pe copii, nimic nu le procură o mai mare bucurie, decât să caute în colțurile grădinilor ouăle roșii, pe care Cristos li-le trimite pentru-că au fost ascultători.

În Saxonia li-se spune, că iepurii, cari se găsesc în serviciul lui D-zeu vin și depun aceste ouă pentru ei.

Și earăși, nimic nu înveselește mai mult pe părinți decât de a-și vedea copii fericiți, când găsesc ouă roșii trimise de D-zeu însuși.

În toate clasele societății aceeași bucurie generală. Paștile sunt sărbătoarea desmoșteniților ca și a bogaților. Paștile sunt sărbătoarea reconcilierii și a speranței.

Noi Românii sărbătorim de asemenea în chip strălucit ziua Mântuitorului. O sărbătorim, pentru-că astăzi

Christos Mântuitorul din morți a înviat,
Și fruntea-i ca un soare,
Lucind peste popoare;
Fiori de nemurire în lume-a 'mprăștiat.

Paștile sunt reînvierea dreptății, triumful adevărului. Paștile sunt speranța desnădejduților. Paștile sunt aurora libertății pentru cei oprimați.

Să ne păstrăm credințele sfinte strămoșești și să ne ne perdem nici-odată speranța.

Fiul omului ne-a dat pilda abnegațiunii și a sacrificiului.

El ne-a învățat legea lui sfântă, și ne-a zis să ne ne depărtăm dela ea.

El a suferit moartea, dar' cu învierea Lui ne-a zis, că dreptatea și virtutea sunt nemuritoare.

Să ne bucurăm în ziua Domnului, fraților!

Christos a înviat!

Cântați!

Și a murit... căci chip n'a fost
Să mai trăiască, — Așa de mult
Mi-l'a bătut și chinuit —
Poporul cel nepriceput
Și împietrit!

Dar' moartea lui ne-a fost un dar
Atât de mare și de sfânt
Cât om numai nu a putut
Să ni-l prestee ori-și-cât,
El ar fi vrut!...

Păcatul ce ne stăpâna
Era nespus de trist și greu;
O! pentru jugu-i rușinos
Trebuia să moară un Dumnezeu:
Fiul-Christos.

Și-a murit... dar' înviind
A treia zi; ne-a câștigat:
O viață nouă, — un cer senin
Nespus de dulce și bogat
Ș'un trai mai lin!

Sunt Paștile... Creștini voi azi
De ori-ce griji vă desbrăcați
Christos din morți a înviat
Domnia morții s'a surpat;
Cântați săltați!

Blaj. Septimin B. Murășan.

Colaboratorilor,
correspondenților și tuturor
cititorilor noștri.

Sărbători fericite!

Redacțiunea.

Întâia iubire.

— Amintire de Paști —

Aveam de abia doi-spre zece ani, — și iubeam. Iubeam de bună-credință, pentru-că-i simțeam lipsa, pentru-că ardeam de nerăbdarea s'o ved, pentru că un sentiment de mulțămire intensă se revêrsa asupra sufletului meu de câte ori eram aproape de ea, — și pentru-că toate ace-te la un loc însemnează iubire.

Eram colegi. Tatăl ei, părintele Gheorghe, știindu-mă bun elev, — totdeauna premiul întâiu cu coroană, — m'a rugat să-mi prepar lecțiile împreună cu ea. Am primit. La început era onoarea de a fi »profesor«, care exalta puțin amorul meu propriu, mai târziu fericirea de a fi aproape de ea mă recompensa pentru os'ealele ce-mi dam.

Căci Elena era frumoasă. Ea avea în ochi, în zîmbet, în mișcări ceva gingaș, care mă fermeca, mă captiva, mă îmbêta. Când n'o vedeam o zi, eram nenorocit.

Nu știu cine a zis că toți amorezații sînt proști. Proști poate era prea mult, dar' stângaci și timizi de bună seamă. Eram deci și eu stângaciu și timid. De prisos să mai spun că nici-odată nu-'am declarat iubirea mea. Dar' ceea-ce nu e de prisos a spune era că n'am găsit nici-odată un cuvânt cum se cade ca să-i spun, o glumă, o vorbă, — nimic! E tot atât de adevărat însă că, în ce privește lecțiunile, elocvența mea nu lăsa nimic de dorit. Încercam chiar un fel de deosebită plăcere să-i povestesc, cu destoinicia unui martor ocular, vitejiile lui Ștefan-cel-Mare și Mihai Viteazul, să fac cu minuțiozitatea unui academician, partizan al lui »u« scurt, o »analiză gramatică etimologică«, ori să desleg o »problemă de regulă de trei simplă sau compusă, prin metoda proporțiilor sau prin metoda reducerii la unitate«.

Astfel, amândoi ne-am trecut esamenul cu mult succes, amândoi am avut premii și corane, spre cea mai mare fericire a noastră și a părinților. Ear' pe deasupra eu iubeam, iubeam de bună-credință, iubiam din zi în zi mai mult, — și blestemam soarta care ne amenința cu despărțirea.

Ai mei, într'adevăr, hotărîseră se mă trimeată în oraș, să-mi continuu studiile. Studiile îmi plăceau; m'aș fi simțit chiar nenorocit dacă le-aș fi întrerupt. Dar' Elena îmi plăcea de asemenea... Ah! de ce nu vine și ea la oraș, de ce nu-și continuă și ea studiile la liceu?!

De câte-ori nu 'mi-am făcut aceste reflecții, pe când declinam, gândindu-mă la ea: *regina, reginae, reginam?* De câte-ori nu blestămam cerul, că nu pot conjuga cu ea pe *amo, amas, amat?*...

Dar' nici regretele nici blestemele mele nu slojeau la nimic. Un fapt remăne un fapt, — și faptul era că eu mă găseam departe de ea, osândit să-mi pregătesc pe viitor singur lecțiunile și să mă lupt cu tortura gândului că ea poate m'a uitat.

Paștile erau peste câte-va zile, și eu binecuvântam pe cel-ce a inventat vacanțiile. Căci în sfîrșit puteam după atâtea luni de despărțire, să revêd pe ai mei, — pe Elena mai cu seamă. Ce fericire pentru mine și pentru ei!

Mama mă aștepta într'adevăr cu nerăbdare. Îmi era dor de ea, și revederea 'mi-a

făcut bine. Eu 'mi-am iubit totdeauna mama 'și-o iubesc și astăzi cu o iubire gingașe. Dar' pe Elena n'am putut-o vedea imediat. Era în săptămâna patimilor, când toată lumea e ocupată cu griji, cu coacerea cozonacilor și cu ouăle roșii. Nu putea fi deci vorba de vizite. O adevărată săptămână de pătimire și pentru mine, cu o singură mângâiere: că voi vedea-o la Înviere.

În noaptea Învierii m'am dus cu mama la biserică să ascultăm sfânta slujbă și să ne rugăm. Părintele George slujea, ear' eu am citit „Apostolul“, pe când o hii mamei scilipeau de fericire și de mândrie pentru copilul ei.

Când s'a sfârșit slujba se lumina de ziua. Am eșit din biserică, din atmosfera încărcată de fum de luminări și de tămâie. Respiram acum cu toată puterea plămânilor aerul curat și recoros de primăvară. Cerul era senin și aurora trandafirie prevestea o zi frumoasă.

Dar' Elena? ... O cântasem cu privirile printre mulțimea de credincioși fără să o ved. Să nu fi venit la Înviere? ... Cu puțință? ...

Eram deja la câțiva pași de biserică, mama și eu, când o voce cunoscută ne zice: „Christos a înviat!“

Era ea.

Gingașe ca și mai înainte, cu față albă ca floarea de crin, cu ochii negri, mari și vii, purtând o rochie ușoară, albastru... Din rășăritul înflăcărât se revărsa asupra feței sale nu știu ce rumeneală divină, o aureolă de rase cerești, care o făcea și mai frumoasă și o apropia de ângerii ce populau închipuirea mea.

„Cu adevărat a înviat!“ — 'i-a răspuns mama. Eu nu 'i am putut răspunde nimic.

Petrecutu-s'a vre-o schimbare pe față-mi? Înțeles-a mama ceva? Înțeles-a ceva dintr-o? Nu știu! Dar' în mine sentimentul iubirii din trecut, — da, da, zic în adins „sentimentul iubirii“, pentru-că iubeam cu adevărat, — sentimentul iubirii din trecut se redeseptase mai cu putere decât în totdeauna. Inima și templele îmi băteau, respirarea-mi nu mai avea cadența-i obicinuită, — un fior, un cutremur, o rătăcire, o sfârșenie de o secundă.

Ne-am dat mâna și ne-am despărțit. Mama se uita lung la mine, cu un aer întrebător și neliniștit...

— Nu 'ți-i frig? — 'mi-a zis ea într'un târziu.

— Nu! — 'i-am răspuns, — dar' să înțărăm.

Toată ziua am fost posomorât. Ear' când mama, — poate din bunătațe, gâcindu-mi starea sufletească, — 'mi-a zis, că s'ar cuveni să fac, după prânz o vizită părintelui George, 'i-am răspuns scurt că „nu!“ și am eșit în grădina, unde m'am plimbat singur ceasuri întregi printre liliacii înfloriți, cu capul plin de gânduri, cu inima strânsă de un sentiment dureros.

Puteți să ziceți ori-ce, dar' adevărul e că iubeam și sufeream, deși aveam numai doisprezece ani.

Nu știu dacă d-voastră încercați ori nu un sentiment vag, indecis, de dulce și tainică durere, la auzul unui cântec vechiu și cunoscut, după-cum earăși nu știu dacă din când în când sînteți ori nu cuprinși de dorul aproape nelăvă de a mai trece odată pe locurile pe unde ați trecut fiind copii, și de care locuri vă leagă ântăiele amintiri ale vieții.

Eu, unul, am acest sentiment într'un grad foarte dezvoltat. O melodie din trecut, pe care am cântat-o ori am fredonat-o odată, mă impresionează puternic și-mi evocă în amintire scene din viață. O casă, o biserică, un copac, un dîmb, un lac, o priveliște văzută au asupra mea la revedere o influență covârșitoare. Un petec de hârtie îngălbenit de vreme, pe care altă-dată am scris un vers ori am mângălit un desen, pricinuește în mine o generală prefacere, amintindu-mi o lume întreagă de fapte, de gânduri, de întâmplări.

Bucuriile și durerile de care aceste vestigii se leagă pierd, firește, din intensitatea lor până într'u atată, că bucuriile nu mai sînt

adevărate bucurii, nici durerile — dureri adevărate, ci și unele și altele se tocesc într'o dispoziție sufletească deosebită, într'o înclinare, — totdeauna aceeași, — spre reverie, spre melancolie.

Așa se face că de câte-ori aud „Christos a înviat!“ eu îmi aduc aminte de ântăia mea iubire, de Elena (astăzi măritată după un mic funcționar din partea locului și mamă a câtorva copii), de scena din curtea bisericii, de mama, de bucuriile vieții de copil, — de toate.

Și pe aripile gândului, călător fără odihnă, mă întorc îndrăg. Câtă viață în urmă! Ea a trecut pe nesimțite — și cu ea au trecut visurile și iluziile de altă-dată... Și cu cât privești mai departe și mai adînd în urmă, cu atât mai mult, sîrmene om, puștiul din propria-ți existență te întristează — până la lacrimi.

Cei treizeci de ani ce-ți port pe umeri 'mi-ar da dreptul să zimbesc de amintirea ântăiei mele iubiri, pe care „ea“ nici-odată n'a bănuț o.

Dar' nu! La ce să zimbesc?! Iubirea aceea 'mi-se pare astăzi sfântă, pentru-că ea a fost adîndă și curată. Ea s'a născut și a murit necunoscută, consumându-se pentru ea, ca o stea ce se aprinde și arde pentru ea însăși în înălțimile albastre și dela care de abia o rază palidă ajunge până la noi.

Și simt, în clipa în care scriu, dor de satul meu, de biserică modestă a sfântului Nicolai, în care slujește poate și astăzi părintele George, de casa, de livada noastră, de anii copilăriei, — de Elena, pe care par-că o revăd, gingașe ca o floare de crin, cu ochii negri, mari și vii, cu fața rumenită de razele trandafirii ce pleau din rășărit, zicându-mi: „Christos a înviat!“

Mamă scumpă! poate tu singură m'ai înțelege, dacă nu 'mi-ai fi și tu departe!

Pribeagul.

Bătrânul cantor.

— Schiță de Paști, —

E un an d'atunci. Era ziua învierii. Timpul trecuse de mult de miezul nopții. Cerul era limpede albastru. Stelele începuseră a dispăre, ear' la apus aproape de orizont luna privia veselă și zimbătoare. Aerul era rece și curat și o liniște solemnă domnia în natură.

Toaca din turnul mic și țuguat al bisericii chema pe creștini la înviere. În jurul unui foc erau adunați flăcăii și povestiau vesel între sine, ear' la o parte aproape de ei, în rînd așezate trei treasuri mici, afundate puțin în pământ.

— „Tu Georgiță, mai bate toaca odată, că stelele s'ascund și zorile s'arată la răsărit!“... strigă de jos o voce tremurătoare și slabă... Flăcăii încetară cu povestirile, toți se uitau dincotro veniau cuvintele aceste și-și ridicară palăriile cu supunere salutând cu: „Christos a înviat“ pe bătrânul cantor, care grăbit și nerăbdător ajunse la biserică.

Ziua învierii era pentru el cea mai aleasă sărbătoare și totdeauna era îngrijat, ca să fie toate în ordine și să nu se întempe vre-o nerânduială. Acum însă era cu atât mai îngrijat, căci crînicul bătrîn care îl mai ajuta icolea, se retrase. Era și el bătrîn, aproape de groapă și acum îi ține locul un băiețandru. Părintele bătrîn încă murise, ear' cel de acum e un nou venit și are încă puțină îndemănare în ale bisericii.

„Că iacă bat de loc!“... răspunse Ghiorghită crînicul, și toaca își împrăstie de nou sunetele-i peste sat în liniștea dimineții. Oamenii se adună și așteaptă în liniște începutul utreniei. O lovitură de treasc, și clopotele începuseră a bate. În jurul bisericii convoiul înaintea lui și pios. Fiecare cu capul descoperit și cu o luminare aprinsă în mână.

Bătrânul cantor cu vocea tremurătoare și duos de frumoasă cântă lin cu o pioasă inspirație: „Învierea Ta Christoase!“ și corul îl secundează. Convoiul se oprește la ușa bisericii. Clopotele au încetat.

„Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul, să ne veselim întru ea“, recită tinerul preot cu vocea mișcată și sărbătorească. Cantorul

il privi cu bunătațe și durere, câteva lacrimi îi alunecă pe față și începe rar, blând și plîngător: „Christos a înviat“. Fața lui luă în acel moment o expresie de sfânt, razele palide ale luminilor se reflectau în lacrimile ce se opriau rătăcite pe fața-i blândă, și vocea lui avea un timbru deosebit și neîndatînat de dureros. Îl privii cu atrăgătoare compătimire, el mă privi pe mine și-și șterse grăbit lacrimile de pe față.

— „Nu știu ce-ți vei fi închipuit, când mai văzut lacrimănd“, începu bătrânul cantor pe drum către casă, „de aceea voesc să-ți spun ce m'a mișcat așa de mult“.

E o istorie tristă dle, și 'mi-e face așa de greu, când mă gândesc: la ea, dar' văd că te interesează și mă voiu simți mai ușurat, când și d-ta vei înțelege durerea mea.

„Paștile din anul trecut erau o sărbătoare înădită pentru casa mea. Ficiorul meu Nicu, care era în siminar ne scrisese, că pe sfintele sărbători va veni acasă. De șapte luni nu-l văzuserăm, deci ne bucuram mult de vesteaceasta. La noi în sat era parochia vacantă, căci părintele Grigoriu, Dumnezeu să-l ierte, astă-toamnă trecu la cele ve înice, și Nicu tocmai la vară avea să sfârșească teologia, și apoi câte nu-și închipue un părinte pătuns de binele copiilor sei.

Anica, fiica mea cea mai mare, o ființă înțeleaptă și blândă, care iubea mult pe frațele ei, nu știa cum să pregătească și se doreagă lucrurile mai bine și mai cuminte, ca să-l facă mulțumit în cercul nostru. Ea era singură îngrijitoare a casei, căci maică-sa odihnească-o domnul, ne lăsa când ea era abia de treisprezece ani. La gară îl așteptam eu cu Trica, fratele cel mai mic al lui Nicu. Când 'l-am văzut, par-că îmi era greu să mă apropiu de el, să făcuse așa de înțelept și așa de frumos. El a grăbit la noi, ne-a îmbrățișat pe amîndoi. Ear' când acasă a văzut pe Anica ne lăsa pe noi, grăbi la ea o îmbrățișă și o sărută de mai multe-ori și lacrimară amîndoi.

„Ce mare și frumoasă te-ai făcut Nicu“, o agra el și ear' o sărută. Câtă sfințenie am putut vedea în nemărginita lor iubire, aceasta nu 'ți-o pot spune. El îi dădu oul Paștilor, un ou mare și frumos. Era din zahăr, la un capăt avea o fereastră și în lăuntru se putea vedea învierea Domnului; ear' lui Trică îi dădu bomboane și jucării. Toți eram veseli și bucuroși. Trica admira oul de zahăr și în nevinovata-i bucurie observă: „Ce bucuroasă ar fi mama, dacă ar vedea oul acesta“. Bucuria noastră făcu în momentul acesta o penibilă pauză. În ochii blânzi și serioși ai lui Nicu, două lacrimi se încercau să ese din orbite, și ca să-și ascundă durerea, îl trase pe Trică la el, îi mângăia părul cu iubire și-l întreba de școală și de alte lucruri. Puțin după aceste toate intrară în ogașul lor, bucuria-și reluă cursul, căci așa trebuia să fie acum.

Diminecă dimineața am mers la înviere. Oamenii îl priviau curioși, căci se făcuse mai mare, mai blând și mai serios, și ea simțiam mare bucurie în privirile curioase și binevoitoare ale oamenilor. — La înviere a cântat și el cu mine. Cînta frumos, așezat și cu evlavie: „Christos a înviat...“ și vocea lui puternică se împrăstia departe peste mulțimea de credincioși adunați la înviere, căci de, era tînăr. Odată cântam și eu altcum, dar' acum o duc mai anevoios, mă apasă greutatea anilor.

Feriile trecuseră iute și Nicu plecă înapoi la școală. După trei luni s'a reintors cu testimoniu, era distins căci bietul se purtase foarte bine și era sirguincios. Peste veară se pregăti de examenul de calificare care avea să-l depună pe toamnă. Trăgeam nădejde că vor merge lucrurile bine, să-l vedă așezat aici în comună, unde s'a născut, să mă alătur și eu pe lângă el, și se-mi duc zilele ce le mai am în liniște și tînă. — Dar' soartea, soartea a voit altcum... Nicolae deveni tot mai tăcut și abătut. Se plîngea de dureri de cap. Eu suferiam, când îl vedeam așa trist și nemulțumit, suferiam mai mult decât el.

Într'o seară, — era prin August, — soarele se apropia de apus. În natură era liniște și o căldură moale care te obosia. Nicu seșea pe bancă în grădina cu Anica. El cetea dintr'o carte, ear' ea îl privia în

liniște cu nevinovată și sfântă iubire. Deodată lăsa cartea pe bancă apoi ca scăpat de o grea muncă oftă adânc și își trecu ostent mână prin părul dat în sus.

Ah ce rău mă simt Ninico... așa mă doare capul, nici nu-ți poți închipui... de ar trece odată și examenul acesta! — Ninica, cum îi zicea el, l'a prins de mână și-l privi cu ochi lăcrămați. Nici un cuvânt de mângâiere nu i-a putut spune. — Eu îi priveam pe ascuns și o durere amară simteam. Îi vedeam pe amândoi nefericiți și lacrimile Ninicii cădeau ca niște picături de plumb topit pe inima mea.

Trecuseră trei săptămâni. Nicu era la examen. La câteva zile ne telegrafează că a trecut examenul cu succes, a eșit cel dintâi și mâine zi va sosi acasă. Această veste ne făcu mare bucurie.

Când însă a reîntors acasă bucuria noastră se schimbă în o dureroasă mirare. Se schimbaseră în timp de o săptămână cât nu-l văzuserăm, foarte mult. Era palid, tras la față, dar ochii erau stânși și chinuți. Peste

O întâlnire.

— Avram Iancu și locotenentul David Ursu. —

Anul 1848... an scris cu litere de aur în cartea trecutului nostru, timp de glorie și de mărire națională! Vechile virtuți stămoșești, cari stătut-au mult timp adormite în sinul poporului român, la glasul chemător al timpului redeșteptatu-s'au și au strălucit falnic, punând lumea în uimire. De multă, multă vreme nu s'a manifestat așa de puternic și așa de impunător entuziasmul național, ca atunci; iubirea ferbinte de neam și de patrie a produs pilde mărețe de curagiu, de vitejie și de jertfe neasămenate.

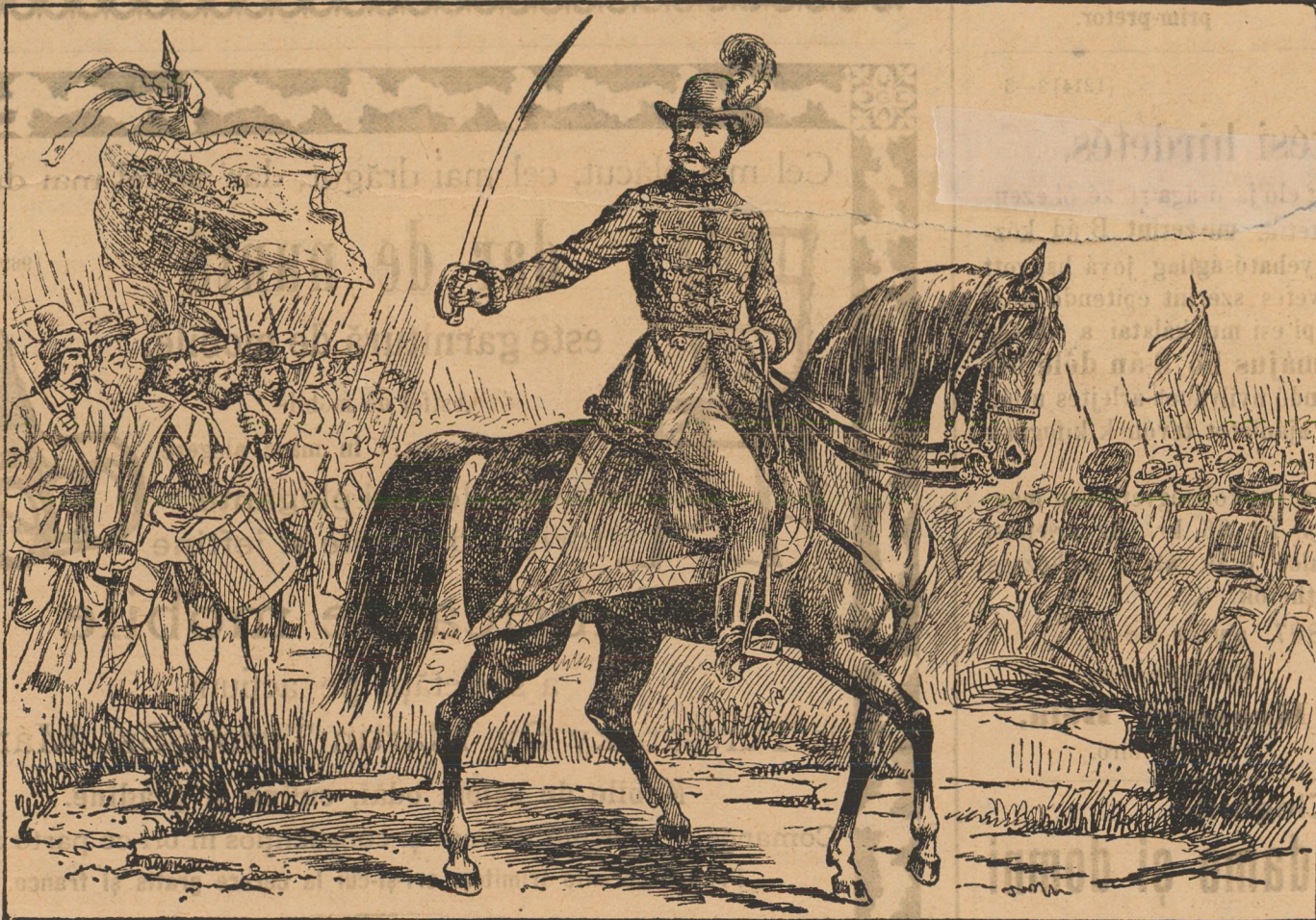
Jertfele Românilor ardeleni pentru neam și tronul Habsburgic au fost atât de mari, încât chiar se se fi dat poporului român tot ce atunci i-s'a făgăduit, n'ar fi fost pe deplin resplătite.

(devenit mai apoi baronul Ursu,) care încă de pe atunci purta în capul și inima sa românească mai mult talent, curagiu și simț, decât o ceată întreagă de „nemțioși“, colegi de ai sei, mai mari în rang și mai sumeți, îi alese, zic, și-l trimise în țeară, ca să aducă „ficioari“ la regiment.

Locotenentul Ursu știea el unde să-și îndrepte pașii, ca să arete mai marilor sei, ce poate să facă Românilor în însuflețirea sa. El, însoțit de un singur căprar, se duse de-a dreptul în loagărele românești la Blaj, Teiuș și în alte părți și s'a întors la Sibiu cu vre-o 1600 de ficioari, toți veniți de voe bună.

Pe Iancu l'a aflat Ursu în loagăr, stând la sfat cu căpitanii și împregiurul unei mari căldări, în care se pregătea ceaiul pentru dinșii.

Iancu l'a primit foarte bine și aflând scopul venirii lui, îndată a ales pe cei mai voinici din tabăra sa și i-a pus la dispoziția lui Ursu, care singur, numai cu un căprar i-a adus la Sibiu, la regimente.

Avram Iancu.

puțin căzu la pat și nu se mai scula. După trei zile de chinuri grozave muri..

Aici bătrânul cantor intrerupse; își șterse de câteva-ori ochii, oftă dureros apoi continuă:

Când priveam pe tînărul preot cum cânta și cugetam la Nicu al meu, — odihnească în pace, — o jale adâncă mă mistuia și inima mi-se rupea de durere. — E o osândă grea a sorții; eu bătrân și estenit de vîieță, trebuie să mai chinuesc, ear' ficioarul meu să se sfârșească așa de iute.

De mult dorese să fiu și eu lângă feciorul și soția mea, am fi acolo o familie așa de fericită, dar' cine să grijească de Anica și de Trică...

Aci bătrînul cantor se opri. M'am despărțit de el adânc mișcat de durerea lui, fără să-i fi putut spune un cuvânt de mângâiere, decât: „Christos a înviat!“

În toamnă muri și el. Acum odihnește în pace lângă ai sei, depăns de două inimi abuciumate și nefericite..

P. Bandu.

Din multele fapte frumoase, s'evîrșite în acel timp de bărbații nostri fruntași, voi povestii aci o mică, dar' mult însemnătoare întâmplare.

Până la 1848 armata împărătească se întregia prin „prinderea cu funie“. La acel an s'a hotărît mai înainte, ca sarcinile publice să le poarte toți cetățenii deopotrivă, adică și nemeeșii, nu numai iobagii. Astfel și la oaste trebuiau să ia parte toți, adică s'a pus la cale asentarea (numărușul).

Dar' în Ardeal regimentele împărătești aveau de tot puțini soldați, erau cum se zice mai mult pe hîrtie. Batalioane întregi esistau numai cu numele, nu aveau ficioari nici cît o companie.

Starea aceasta era primejdioasă, căci însuflețirea Ungurilor era mare și regimentele de honvezi se înmulțeau înfricoșat.

Ce era de făcut? Comanda militară din Sibiu, după oarecare resgîndire, află mijlocul prin care să-și întregască regimentele. Ea alese pe voinicul locotenent David Ursu

Feciorii români au mers nesiliți de nimeni, locotenentul Ursu n'a avut lipsă de escortă, căci feciorii știau cu cine merg și că au să lupte pentru tron și nație.

Eată un mare și frumos serviciu făcut de baronul David Ursu oastei împărătești și o pildă de însuflețire națională.

(„F. Poporului.“) După notițele lui Iosif St. Șuluf.

Vieța-i luptă...

Și lumea rea?... Ori-cum se fie
Ţ'ai împotriva-i să te plîngi:
Se plîng în contra lumii numai
Cei lași, nemernici și năîngi.

Ţ'ici plînsul tîu și nici blăstîmu'-fi
Ţ'u pot s'o schimb, — e'n sădar!
Și cine vrei să te nîflea?...
Vieța-i luptă: — luptă dar'!

Rosmarin.

1120—1897.

[1220] 1—3

Concurs.

Este de a se ocupa postul de **notar comunal** din marea comuna Bendorf (Bägendorf comit. Sibiiului), devenit vacant prin abdicere.

Emolumente:

1. Salar 400 fl.
 2. Locuința liberă pentru cancelarie 2 chilii și 1 antișambra).
 3. Paușal de călătorie 35 fl.
 4. Taxele statorite pentru lucrări private.
 5. Fiindcă alesul notar va fi propus spre a fi denumit matriculant 50 fl.
- Petițiunile instruite conform art. de lege I. din 1883, arătând cunoștința limbilor, scrise cu mâna proprie, sunt a se așterne până în 2 Maiu n. a. c. la 12 ore din zi la subscrisul oficiu.

Nocrichiu, la 20 Aprilie 1897.

Bedeus m. p.,
prim-pretor.

Sz. 968/1897.

[1214] 3—3

Árlejtési hirdetés.

Brád község előjáró-ága ré zé ől ezenel közhirre tetetik, miszerint Brád község által a megyehatóságilag jóvá hagyott terv és költségvetés szerint építendő községi bérház felépítési munkálatai a község házával f. év május hó 3-án délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árlejtés utján a legkedvezőbb ajánlatot tevők kifognak adatni.

Kiáltási ár a költségvetésben megállapított 28.207 frt 96 kr. Az árlejtési feltételek hivatalos órák alatt a község házával betekinthesők.

Brád, 1897. április 18-án.

Előljáróság:

Krasznay Béla,
községi bíró.

Elegante**Inele de dame și domni**

Veritabile 14 carate argint aurit; fiecare bucată e marcată oficios, pentru durabilitatea vecinică garanție de 5 ani.

Numărul 191, cu similitudină de diamant fl. 2.40.

Numărul 22, cu safir și briliant imitat fl. 1.90.

Numărul 145, cu similitudină de diamant fl. 1.75.

Numărul 37, cu imitație de turcoaz fl. 1.95.

Numărul 117, cu imitație de turcoaz fl. 1.75.

Numărul 142, cu similitudină de diamant fl. 1.75.

Briliantele imitate a acestor inele sunt de un foc splendid. Inele de logodnă fl. 1.20 bucată; ca măsură se pot da fășii de hârtie. A se procura dela

[954] 5—6

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse nr. 12.

Se trimite prin rambursă (Nachnahme). — La cas de-a nu conveni se redau banii.

➔ **Catalog gratis.** ➔

Stofe veritabile de Brünn.

6 bucată de 3-10 metri,
destulă pentru
un rînd întreg
pentru **domni** costă
numai

fl. 3.10 din veritabilă lână bună
fl. 4.10 din veritabilă lână bună
fl. 4.80 din veritabilă lână bună
fl. 6.— din veritabilă lână mai bună
fl. 7.75 din veritabilă lână fină
fl. 9.— din veritabilă lână mai fină
fl. 10.50 din veritabilă lână foarte fină

lână
curată de
oaie.

O bucată pentru un rînd negru de salon 10 fl.

Stofe pentru pardisiu, loden, peruvienne, doskings, stofe pentru oficanții de stat ori de trenuri, cele mai fine kamgarnuri și cheviots etc. se expediază pe lângă prețurile de fabrică dela reala și prea cunoscută de solida [766] 17—24

Magazină
de fabrică

Kiesel-Amhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. — Spedare conform mustrelor.

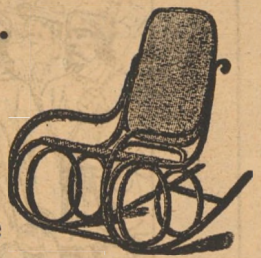
Spre observare! P. T. publicul se face atent, că stofele se procură cu mult mai ieftin comandate direct, decât prin intervenirea comercianților. Firma Kiesel-Amhof în Brünn trimite toate stofele pe lângă prețurile adevărat de fabrică fără adaugerea rabatului pentru croitori, care păgubește foarte mult mușterii privați.

Cel mai plăcut, cel mai draguț, dar și cel mai durabil

dar de nuntă

[969] 12—12

este garnitură de mobile.

Astfel de mobile

a se în deposit în mare alegere

in cele mai elegante
forme, durabile și ieftine**Fabrica de mobile**

a societății pe acțiuni

în Turceansky Sv. Martin Turócz-Szt.-Márton).

Mobile de salon, odăi, culine și grădine.

Comande se execută prompt și conștientios în ori-ce parte a țerii.

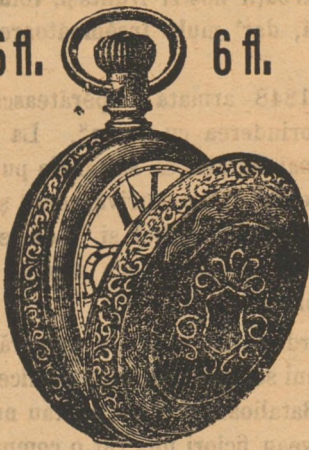
Prețuri curente trimitem ori-și-cui la cerere gratis și franco.

Când veți face comandă, provocați-vă la acest anunț.

6 fl. 6 fl.

Sensație

[1178] 2—6

fac

orologioarele remontoir din goldin de Genf,
care s'au aflat numai acum.

Aceste orologioare, mulțumită splendei și eleganței lor execuții, nu se pot deosebi de celea din aur curat, nici chiar din partea oamenilor specialiști.

Cutiutele admirabil ciselate, rămân pentru totdeauna absolut neschimbate și pentru mersul regulat al orologioarelor se dă o garanță în scris pe 3 ani.

Prețul a 6 fl.

Lanțuri de goldin potrivite pentru asemenea orologioare, fason sport-marchis sau pancer a 1 fl. 50 cr.

La fiecare orologiu se dă gratuit o pungă de piele.

A se adresa la:

Alfred Fischer, Viena, I., Adlergasse Nr. 12.

Se trimite pe lângă rambursă postală. — Dacă nu convin orologioarele se reprimesc înapoi.